

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗ  
ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ  
*Νίκος Παναγιωτόπουλος*



Τά πρόσωπα τοῦ Δράματος

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΙΣΜΗΝΗ

ΧΟΡΟΣ ΑΠΟ ΘΗΒΑΙΟΥΣ ΓΕΡΟΝΤΕΣ

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

ΦΥΛΑΚΑΣ

ΑΙΜΟΝΑΣ

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Καλή μου Ἰσμήνη ἀδερφή μου αἷμα μου  
ξέρεις ἔστω κι ἓνα κακό  
ἀπ' τὴν κληρονομιά τοῦ Οἰδίποδα  
πού ὁ Δίας νά μὴν ὀρισε γιὰ ἐμᾶς τίς δυό  
πού ἀκόμα ζοῦμε;  
Γιατί δέν εἶναι πόνος  
δέν εἶναι σκοτάδι τῆς πλάνης  
οὔτε ντροπή κι ἀτίμωση  
πού νά μὴν ἔχω δεῖ ἐγώ  
μέσ στά δικά σου καί στά δικά μου βāsανα.  
Καί τώρα αὐτό τό πρόσταγμα τί εἶναι πάλι  
πού λέν πῶς ἔβγαλε σ' ὅλη τὴν πολιτεία  
πρίν ἀπό λίγο ὁ στρατηγός;  
Ξέρεις; ἄκουσες τίποτα; Ἡ δέν ἔχεις μάθει  
ὅτι κακό σταλμένο ἀπ' τοὺς ἐχθροὺς  
χτυπάει τοὺς ἀνθρώπους πού ἀγαπᾶμε;

ΙΣΜΗΝΗ

Ἐγώ Ἀντιγόνη τίποτα δέν ἄκουσα  
γιὰ τοὺς ἀνθρώπους πού ἀγαπᾶμε  
—οὔτε χαρμόσυνη εἶδηση οὔτε καινούργιος πόνος—  
ἀφότου οἱ δυό μας χάσαμε τοὺς δυό ἀδερφοὺς μας.  
Σέ μιά μέρα μέσα τά δυό τους χέρια σήκωσαν  
κι ἀλληλοσκοποθήκανε.  
Κι ἀπ' τὴν ὥρα πού σκορπίστηκε ὁ ἀργίτικος στρατός  
τό βράδυ ἀπόψε  
τίποτα περισσότερο δέν ξέρω  
κι ἂν εἶμαι πιό εὐτυχισμένη ἢ πιό βαθιά στή συμφορά.



ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Καλά τό ἔλεγα·  
γι' αὐτό σέ φώναξα ἐδῶ  
ἔξω ἀπ' τίς πύλες τῆς αὐλῆς  
γιά νά μ' ἀκούσεις μόνη.

ΙΣΜΗΝΗ

Τί εἶναι;  
μαῦρο μήνυμα σκιρτάει μέσ στήν ψυχή σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μά δέν το ξέρεις ὅτι ὁ Κρέοντας  
μόνο τόν ἕναν ἀπ' τούς δυό ἀδερφούς μας  
τιμάει μέ ταφή  
ἐνῶ τόν ἄλλον τόν ἀτιμάζει δέν τόν θάβει;  
Τόν Ἑτεοκλή τόν ἔβαλε στό χῶμα  
νά εἶναι τιμημένος  
μαζί μέ τούς νεκρούς κάτω ἐκεῖ.  
Λένε ὅτι σ' αὐτόν φέρθηκε δίκαια  
ὅπως εἶναι ὁ νόμος καί τό δίκιο.  
Μά γιά τό λείψανο τοῦ Πολυνείκη  
πού εἶχε ἄθλιο θάνατο  
εἶπαν πῶς βγήκε πρόσταγμα σέ ὅλον τό λαό  
μνημα νά μὴν τό σκεπάσει  
οὔτε ἀπάνω του κανένας νά θρηνήσει  
ἄκλαυτο ν' ἀπομείνει κι ἄθαφτο  
ἕνας γλυκός θησαυρός γιά τά πουλιά  
πού τό καλοκοιτάζουν γιά νά φᾶνε.  
Αὐτά λένε ὅτι ὁ Κρέοντας ὁ καλός ἔχει κηρύξει  
( γιά σένα καί γιά μένα – ναι – εἶπα – καί γιά μένα –  
καί ὅτι καταφτάνει τώρα ἐδῶ νά τά ὑποστηρίξει καί δημόσια

γιά νά εἶναι καθαρά σέ ὅσους δέν τά ξέρουν.  
Καί τό πράγμα δέ θά τό θεωρήσει ἕνα τίποτα  
μά ὅποιον τολμήσει κάτι  
τόν περιμένει θάνατος μέ λιθοβολισμό ἀπ' τό λαό  
μέσα στήν πόλη.

Ἔτσι ἔχουν τά πράγματα γιά σένα·  
καί τώρα θά δείξεις  
ἂν τρέχει μέσ στίς φλέβες σου αἷμα εὐγενικό  
ἢ ἂν εἶσαι μιὰ κατώτερη  
πού τή γεννήσανε σπουδαῖοι.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἄν εἶναι ὅπως τά λές καημένη μου  
ἐγώ τί παραπάνω θά προσθέσω  
εἴτε ἀνακατευτῶ εἴτε ὄχι;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σκέψου ἂν μοῦ παρασταθεῖς  
κι ἂν μέ συντρέξεις.

ΙΣΜΗΝΗ

Καί σέ ποιόν κίνδυνο;  
Τί ἔχεις βάλει μέ τό νοῦ σου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἄν θά σηκώσεις  
μαζί μέ τοῦτο ἐδῶ τό χέρι  
τόν νεκρό.

ΙΣΜΗΝΗ

Θέλεις νά πεῖς πῶς θά τόν θάψεις.  
μόλο πού ἔχει ἀπαγορευτεῖ στήν πολιτεία;



ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Καί βέβαια.

Τόν δικό μου καί δικό σου ἀδερφό  
κι ἐσύ νά μή θελήσεις — θά τόν θάψω.  
Δέ θά πιαστώ ἐγώ νά τόν προδίνω.

ΙΣΜΗΝΗ

Τρελή. Θά πᾶς ἐνάντια ἐσύ  
στόν Κρέοντα;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δέν εἶναι στό χέρι του νά μέ χωρίσει ἀπ' τούς δικούς μου.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἄλξιμονο ἀδερφή μου συλλογίσου  
τί μισημένος κι ἄδοξος  
πού χάθηκε ὁ πατέρας τῶν δυονῶν μας.  
Μιά ἀμαρτία κυνήγησε  
καί βρῆκε πῶς ἡ ἀμαρτία ἦταν ὁ ἴδιος.  
Κι αὐτός ὁ ἴδιος  
τά δυό του μάτια κέντησε μέ τό δικό του χέρι.  
Ὕστερα ἡ μάνα καί γυναίκα του  
—διπλό εἶχε ἐκεῖνη τ' ὄνομα—  
μέ τά πλεχτά σκοινιά φτιάχνει θηλειά  
καί παίρνει τή ζωή της.  
Τρίτο δυό ἀδερφοί ἀλληλοσφάζονται οἱ δύστυχοι  
σέ μιά μέρα μέσα.  
Τά δυό τους χέρια σήκωσαν καί πρόκοψαν:  
Μοιραστήκανε τό θάνατο.  
Τώρα πάλι σκέψου τί κακό τέλος θά ἔχουμε  
ἐμεῖς οἱ δυό πού μείναμε ὀλομόναχες

ἅμα πατήσουμε τό νόμο  
καί παρακούσουμε στή γνώμη καί στή δύναμη τοῦ βασιλιᾶ.  
Χρειάζεται ὁμως νά τό νιώσεις·  
γυναῖκες γεννηθήκαμε  
καί δέν μποροῦμε νά πολεμήσουμε τούς ἄντρες.  
Κι ὕστερα μᾶς κυβερνᾶνε οἱ δυνατοί  
κι ἐμεῖς θά σκύβουμε σ' αὐτά  
καί σέ πικρότερα ἀπ' αὐτά.  
Λοιπόν ἐγώ θ' ἀκούσω αὐτούς πού κυβερνᾶνε  
εἶμαι ἀναγκασμένη νά ἀκούσω  
καί ζητῶ ἀπ' αὐτούς πού εἶναι μέσ στή γῆ  
νά μοῦ δώσουν συχώρεση.  
Δέν ἔχει νόημα νά σηκώνεσαι πάνω ἀπ' τίς δυνάμεις σου —  
κανένα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δέ θά σέ παρακαλέσω.  
Τώρα καί νά ἔλεες  
δέ θά μ' εὐχαριστοῦσε πιά νά συμμαχήσουμε.  
Κράτα τή γνώμη σου. Ἐγώ ἐκεῖνον θά τόν θάψω.  
Εἶναι ὠραῖο γιά μένα νά πεθάνω κάνοντας αὐτό.  
Ἀγαπημένη θά πλαγιάζω παντοτινά  
σέ ἀγαπημένου ἀνθρώπου πλάι  
καί θά ἔχω κάνει παρανομία θεάρεστη.  
Γιατί εἶναι ξέρεις πῶς πολὺς ὁ χρόνος πού πρέπει νά ἀρέσω  
σέ ὅσους βρίσκονται κάτω ἐκεῖ  
παρά σέ ὅσους βρίσκονται ἐδῶ ἀπάνω.  
Γιατί ἐκεῖ κάτω θά βρίσκομαι παντοτινά.  
Κι ἐσύ ὅπως νομίζεις· τά τίμια τῶν θεῶν μὴν τά τιμάς.



ΙΣΜΗΝΗ

Δέν ἀτιμάζω τίποτα ἐγώ.  
Μόνο πού δέν ἔχω μέσα μου τόν τρόπο  
νά ἐναντιώνομαι στήν πολιτεία.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Προφασίσου ὅ,τι θέλεις.  
Ἐγώ ὁμως τώρα  
ἔχω νά σιάξω τάφο στόν λατρευτό ἀδερφό μας –  
καί πηγαίνω.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἄλίμονο  
πόσο τρέμω γιά σένα δύστυχη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μήν ἔχεις ἀγωνία γιά μένα.  
Στήριξε τή δική σου μοίρα.

ΙΣΜΗΝΗ

Τουλάχιστον μήν κάνεις λόγο ἀπό τά πρίν  
πουθενά γιά τό σχέδιό σου. Κράτα το κρυφό.  
Κι ἐγώ τό ἴδιο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἄλίμονο φώναξέ το.  
Πολύ πιό μισητή θά μοῦ εἶσαι νά σωπαίνεις  
παρά ἂν τό διαλαλήσεις σέ ὅλους.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἐχεις καρδιά ζεστή  
γιά ὅσα παγώνουν τίς καρδιές.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ναί ἀλλά ξέρω νά ἀρέσω  
σ' ἐκείνους πού κυρίως χρειάζεται  
νά δίνω εὐχαρίστηση.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἄν τό μπορεῖς ναί.  
Ὅμως ποθεῖς τ' ἀδύνατα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Θά σταματήσω ὅταν δέν θά 'χω τό κουράγιο.

ΙΣΜΗΝΗ

Ὅμως ὑπάρχει ἓνας κανόνας:  
Μήν κυνηγᾷς τά ἀδύνατα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἄν συνεχίσεις νά μιλᾷς ἔτσι  
θά 'χεις τό μίσος μου.  
Καί μέ τό δίκιο του θά σέ μισήσει ὁ νεκρός  
σάν ἀνταμώσετε.  
Μόνο ἄφησέ με - ἐμένα καί τήν ἀνοησία μου  
νά πάθουμε ἐτοῦτο τό κακό.  
Τίποτα τόσο τρομερό πιά δέν θά πάθω  
πού νά μήν εἶναι ὠραῖος ὁ θάνατός μου.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἐτσι πού τά βλέπεις – πηγαινε.  
Ἀλλά νά ξέρεις: Ἀσυλλόγιστη βαδίζεις.  
Γιά τούς ἀνθρώπους ὁμως πού ἀγαπᾷς  
εἶσαι στ' ἀλήθεια ὁ ἀνθρωπός τους.



ΧΟΡΟΣ

Ἀχτίδα τοῦ ἡλίου  
ποτέ πρὶν δέ σ' εἶδαμε στήν Ἑφτάπυλη Θήβα νά ρίχνεις  
πιό ὁμορφο φῶς.  
Μάτι μου τῆς μαλαματένιας μέρας ἀπάνω ἀπ' τὰ νερά τῆς Δίρκης  
ἦρθες πιά, πρόβαλες.  
Τόν ἄντρα μέ τήν ἄσπρη ἀσπίδα  
πού ἦρθε μ' ὅλη του τήν ἄρματωσιά ἀπ' τό Ἄργος  
πάει τόν ἔδιωξες.  
Καί μόλις ἔπεσες ἀπάνω του ἀχτίδα  
τρέχει αὐτός  
κι ὅλο πιό ἄγρια τραβάει τό χαλινάρι στό φευγιό.  
Αὐτόν τόν ἄντρα  
ὁ Πολυνείκης τόν κουβάλησε στή γῆ μας.  
Πλῆθος μαζί του τ' ἄρματα  
καί περικεφαλαῖες μ' ἀλογίστιες φοῦντες πλῆθος  
καί μέσα ἀπό δολερά μαλώματα  
τινάχτηκε στά ὕψη μ' ἄγριες φωνές σάν τόν ἀετό ἀπό πάνω μας  
ταμπουρωμένος  
πίσω ἀπ' αὐτή τήν ἄσπρη τή χιονόλευκη φτερούγα του.

Στάθηκε πάνω ἀπ' τὰ σπίτια μας  
καί τὰ κοντάρια του διψάγανε γιά φονικό.  
Μέ στόμα ὀρθάνοιχτο ἔγραψε κύκλο γύρω στό Ἑφτάπυλο  
καί πάει.  
Προτοῦ προλάβει μέ τὰ αἱματά μας νά γεμίσει τὰ σαγόνια του  
μέ τό ἄλῳνι τῶν πύργων μας ἀχάλαστο  
ἀπό τόν Ἥφαιστο πού καίει μέ τό δαδί.  
( Τέτοια βροντή τοῦ Ἄρη

σηκώθηκε στή ράχη τοῦ Ἀετοῦ  
καί βγήκε ἀνίκητος ὁ Δράκοντας.

Γιατί ὁ Δίας δέν ἀνέχεται  
ἐκφραση ὑπερβολική μέ κομπασμούς.  
Κι ὅταν τοὺς εἶδε νά κατεβαίνουνε ποτάμι ἀκράτητο  
οἱ ξιπασμένοι ἀπ' τῶν χρυσῶν τους ὅπλων τήν κλαγγή  
στέλνει φωτιά  
τόν κόβει ἀπ' τοὺς πύργους  
καί τονε ρίχνει ἀπό ψηλά  
αὐτόν πού ὀρμησε νά ἀλαλάξει γιά τή νίκη.

Τρέμισε κι ἔπεσε  
μέ τή φωτιά πού κράταγε στό χέρι  
κι ἡ γῆ ἀναρρίγησε.  
Αὐτός ἦταν πού μέ ξέφρενη ὀρμή  
φυσομανοῦσε πάνω μας σάν βάκχη  
καί μᾶς ρίπιζε σάν ἀνεμική.  
Καί γιά τοὺς ἄλλους εἶχε ἄλλα φιλέματα  
καί τοὺς θέριζε ὁ μέγας μας παραστάτης ὁ Ἄρης  
ὁ ἀχαλίνωτος.

Ἑφτά λοχαγοί  
πού μπροστά σέ ἑφτά παρατάχτηκαν πύλες  
ἴσοι μέ ἴσους  
τ' ἄρματά τους τὰ ἄφησαν χαράτσι ὅλο ἀπό χαλκό  
στόν τρόπαιο Δία.  
Ἐκτός ἀπό αὐτοὺς τοὺς δύο τὰ ναύαγια  
πού γεννημένοι ἀπό τόν ἴδιο τόν πατέρα καί τήν ἴδια μάνα



ὁ ἓνας καταπάνω στὸν ἄλλον σήκωσαν τὰ κοντάρια τους  
καὶ τὰ κοντάρια νίκησαν καὶ τὰ δυό  
κι ἐκεῖνοι μοιράστηκαν τὸν θάνατο.

Ἄλλὰ ἡ Νίκη μέ τό μεγάλο της ὄνομα  
γιά νά ν' ἀνταμείψει μέ χαρά τή Θήβα τήν πολυάρματη  
ἔφτασε πιά.

Ρίχτε στή λήθη τώρα τοὺς πολέμους  
καὶ νά πᾶμε σ' ὅλους τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν  
νυχτιάτικους νά στήσουμε χορούς  
κι ἄς εἶναι ὁ Βάκχος ἀρχηγός  
ὁ Βάκχος πού σαλεύει ἡ Θήβα  
ὅταν χτυπᾷ τό πόδι σέ χορό.

Νά ὅμως πού ἔρχεται ὁ βασιλιάς τῆς χώρας  
ὁ Κρέοντας ὁ γιός τοῦ Μενοικέα  
μέ τὰ καινούργια τῶν θεῶν γυρίσματα καινούργιος κυβερνήτης.  
Ποιός ξέρει τί σκέψη ν' ἀναδεύει στό μυαλό του  
καὶ κάλεσε αὐτήν ἐδῶ τήν ἀναπάντεχη τή σύναξη  
τῇ γεροντικῇ  
στέλνοντας κήρυκα  
γιά νά μᾶς μηνύσει σέ ὅλους τό ἴδιο;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Γέροντες—

Μέ ἄγριο σάλο οἱ θεοὶ συντάραξαν τήν πολιτεία μας.

Μέ χέρι σίγουρο τήν ξαναφέραν στή θέση της.

Ἐσᾶς ἐγὼ ξεχωριστά ἀπ' ὅλους

ἔστειλα καὶ σᾶς κάλεσα μέ τοὺς μαντατοφόρους

γιατί γνωρίζω καλά  
ὅτι κατὰ πρῶτο λόγο:  
πάντα σεβόσασταν τό θρόνο τοῦ Λαῖου  
καὶ δεύτερο  
τότε πού ὁ Οἰδίποδας παλινόρθωσε τήν πολιτεία  
ἀλλά καὶ μετὰ πού χάθηκε  
ἔσεῖς καὶ τότε ἀκόμη  
μείνατε προσκολλημένοι μέ πεποιθήσεις σταθερές  
στά δικά τους παιδιά.  
Τώρα λοιπόν πού κι ἐκεῖνα χάθηκαν  
ἀπό διπλό πεπρωμένο θανάτου σέ μιά μέρα μέσα  
ἀφοῦ μέ τό ἴδιο τους τό χέρι  
χτύπησαν καὶ χτυπήθηκαν καὶ μᾶς μόλυναν  
μέ αἷμα ἀδερφικό  
τώρα ἔχω ἐγὼ ὅλες τίς ἐξουσίες τοῦ θρόνου  
μᾶς κι εἶμαι ὁ πιό κοντινός συγγενής τῶν σκοτωμένων.  
Εἶναι ὅμως ἀδύνατον  
νά μάθεις σέ βάθος  
τήν ψυχή καὶ τό πνεῦμα καὶ τίς ιδέες ἐνός ἀνθρώπου  
προτοῦ δοκιμαστῇ  
στή διοίκηση καὶ στή νομοθεσία.  
Γιατί γιά μένα  
ἂν ὁ ἰθύνων νοῦς μᾶς πολιτείας ὁλόκληρης  
δέν παίρνει τίς καλύτερες ἀποφάσεις  
μά ἀπό φόβο  
ἔχει τό στόμα του κλειστό  
ὁ ἄνθρωπος αὐτός εἶναι ἀνάξιος  
— καὶ τώρα καὶ πάντα τὰ ἴδια νόμιζα.  
Καὶ ὅποιος θεωρεῖ ἓνα ἀκριβό τοῦ πρόσωπο



πράγμα πιά μεγάλο από τήν ἴδια του τήν πατρίδα  
αὐτόν τόν ὀνομάζω τιποτένιο.  
Γιατί ἐγώ  
— καί μάρτυράς μου ὁ Δίας πού πάντα ὅλα τά βλέπει —  
δέ θά μπορούσα νά σωπαίνω  
ἄν ἀντί γιά τή σωτηρία ἐβλεπα τό σκοτάδι τῆς πλάνης  
νά πέφτει ἀπάνω στούς ἀνθρώπους τοῦ τόπου μου.  
Οὔτε ποτέ θά ἔκανα δικό μου φίλο  
ἕναν ἐχθρό τοῦ τόπου μου.  
Γιατί ἐγώ ἕνα ξέρω: πῶς ἡ πολιτεία μᾶς σώζει  
καί πῶς ὅσο ταξιδεύουμε πάνω της κι ἔχει σωστή πορεία  
τότε ἀποκτᾶμε καί τούς φίλους.  
Μέ τέτοιο δίκαιο ἐγώ θά κάνω μεγάλη αὐτή τήν πολιτεία.  
Μέ τοῦτο συμφωνεῖ  
καί τό πρόσταγμα πού ἐβγαλα τώρα στή Θήβα  
σχετικά μέ τούς γιούς τοῦ Οἰδίποδα.  
Τόν Ἑτεοκλή λοιπόν  
πού ἔπεσε πολεμώντας γιά τήν πόλη μας  
κατάπρωτος στήν παλικάριά  
θά τόν βάλουμε σέ τάφο  
καί θά ἔχει ὅλες τίς προσφορές πού ἐξαγνίζουν  
ὅταν συνοδεύουν ἐκεῖ κάτω  
τούς καλύτερους νεκρούς.  
Ἀλλά γιά τόν ἄνθρωπο πού εἶχε ἴδιο αἷμα  
— καί μιλάω γιά τόν Πολυνείκη —  
πού γύρισε ἀπό κεῖ πού ἦταν ἐξόριστος  
καί θέλησε μέ φωτιά νά κατακάψει ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη  
καί τήν πατρική γῆ καί τούς θεούς τῆς χώρας  
καί θέλησε νά γευτεῖ αἷμα ἴδιο μέ τό δικό του

καί τούς συμπατριῶτες του νά σύρει στή σκλαβιά  
γι' αὐτόν λέει τό πρόσταγμα πού βγήκε στήν πολιτεία:  
κανενός εἶδους νεκρώσιμη τιμή οὔτε τάφος  
καί θρήνος δέ θά ἀκουστεῖ ἐπάνω του κανένας  
ἄταφο θά μείνει τό κορμί του  
γιά νά τό τρῶνε τά σκυλιά καί νά τό τριγυρίζουν τά πουλιά  
ὥσπου κομματιασμένο νά τό δοῦμε.  
Καί νά ποιό εἶναι τό πνεῦμα τῶν λόγων μου:  
Ποτέ δέ θ' ἀξιοθοῦνε οἱ κακοί  
περισσότερη τιμή ἀπ' τούς δίκαιους —  
ὅσο περνᾷ ἀπ' τό χέρι μου.  
Μά ὅποιος γνολιάζεται τήν πολιτεία αὐτή  
κι ὅταν πεθαίνει κι ὅσο ζεῖ  
τό ἴδιο θά δοξάζεται ἀπό μένα.

## ΧΟΡΟΣ

Ναί. Αὐτά ἀρέσουνε σ' ἐσένα  
Κρέοντα γιέ τοῦ Μενοικέα  
γιά τόν ἐχθρό καί γιά τό φίλο αὐτῆς τῆς πολιτείας  
κι εἶναι δικαίωμά σου νά ἐφαρμόζεις ὅποιο νόμο θέλεις  
καί πάνω στούς νεκρούς  
καί στούς ζωντανούς ἐμᾶς.

## ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Σᾶς θέλω γιά φρουρούς  
στά ὅσα εἰπώθηκαν.

## ΧΟΡΟΣ

Ἀνάθεσε σ' ἕναν πιά νέο  
νά σηκώσει αὐτό τό βάρος.



ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μά βέβαια είναι κιόλας έτοιμοι φύλακες  
πού θά έπιτηροϋνε τόν νεκρό.

ΧΟΡΟΣ

Τότε τί άλλο παραπάνω  
θέλεις νά όρίσεις;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Νά μήν πᾶτε μέ όσους  
παραβοϋν τίς προσταγές μου.

ΧΟΡΟΣ

Κανένας δέν είναι τόσο άνόητος  
νά θέλει νά πεθάνει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πραγματικά αυτός θά είναι ό μισθός του.  
'Αλλά τό κέρδος μέ τίς ελπίδες πού γεννάει  
συχνά καταστρέφει τούς ανθρώπους.

ΦΥΛΑΚΑΣ

"Αρχοντα δέ θά σοϋ πώ βέβαια  
πώς φτάνω μέ τήν άνάσα μου κομμένη  
γιατί έτρεχα σηκώνοντας  
αέρινο τό πόδι μου.  
Βλέπεις από τίς σκέψεις πού μέ τρώγανε  
όλο σταματήματα ήμουνα στό δρόμο μου  
καί έκανα καί μία στροφή γιά νά γυρίσω πίσω.  
Κι ή ψυχή μου αδιάκοπα μιλοϋσε κι έλεγε:  
δύστυχε γιά ποϋ τραβᾷς;  
γιά εκεί πού θά δώσεις λόγο μόλις φτάσεις;

ταλαίπωρε στέκεσαι πάλι;

καί αν ό Κρέοντας αυτά πού έχεις νά τοϋ πείς  
τά μάθει απ' άλλον;

τότε έσϋ πώς θά γλιτώσεις τούς μελάδες;

Τέτοια μέ τριβελίζανε

καί μετά βίας έρχόμουν αργούτσικος.

"Ετσι μία στάλα δρόμος γίνεται μακρύς.

Στό τέλος όμως τό να ρθῶ σέ σένα

νίκησε

καί μολονότι ή ιστορία μου θά καταλήξει στό μηδέν

έγώ θά σοϋ μιλήσω.

Γιατί έρχομαι καί κρατιέμαι απ' τήν έλπίδα

πώς άλλο τίποτα δέν έχω γιά νά πάθω

εκτός απ' τό μοιραίο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Καί τί είναι αυτό πού σέ κάνει νά λιποψυχᾷς;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Θέλω πρώτα απ' όλα νά σοϋ πῶ γιά μένα

γιατί αυτό πού έγινε δέν τό 'κανα έγώ

οϋτε είδα ποιός τό έκανε

καί δέν είναι καί δικίο νά πάθω έγώ κακό γι' αυτό τό πράγμα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Καί παίρνεις όλες τίς προφυλάξεις

γιά νά πετύχεις τό σκοπό σου.

Δείχνεις πώς κάτι σοβαρό θά μαρτυρήσεις.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ναί — αλλά βλέπεις

τά τρομερά είναι πού φέρνουνε τόν μεγάλο δισταγμό.



ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Θά τό πείς ποτέ  
καί μετά νά τσακιστεῖς νά φύγεις;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Καί τώρα σ' τό λέω.  
Ὁ πεθαμένος—  
πρίν ἀπό λίγο  
κάποιος τόν ἔθαψε  
κατάξερη σκόνῃ ἔριξε πάνω του  
τοῦ πρόσφερε τίς ἱερές τιμές  
καί πάει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τ' εἶπες;  
ποῖός ἄντρας τόλμησε νά κάνει κάτι τέτοιο;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Δέν ξέρω—  
γιατί δέν ὑπῆρχε σ' ἐκείνη τή μεριά  
οὔτε χτύπημα ἀπό ξινάρι οὔτε χῶμα  
βγαλμένο μέ δικέλλι.  
Ἦ γῆς ἦταν τραχιά καί χέρσα  
κι ἄσκαφτη  
οὔτε κι ὑπῆρχανε σημάδια ἀπό ρόδες ἀμαξιοῦ.  
Ὅποιος ἔκανε τή δουλειά δέν ἄφησε ἵχνη  
καί καθώς μᾶς τό 'δειχνε ὁ πρῶτος σκοπός τῆς μέρας  
τό βρήκαμε ὅλοι ἀπίστευτο κι ἀξήγητο  
γιατί ὁ νεκρός καθόλου δέν φαινότανε.  
Δέν τόν εἶχαν βέβαια βάλει σέ τάφο  
μόνο ἦταν μέ ψιλή σκόνῃ σκεπασμένος

λές καί γύρευε κάποιος νά σωθεῖ  
ἀπό τό μῖασμα.

Καί δέ φαινόντουσαν οὔτε χνάρια ἀπό ἀγρίμι  
οὔτε ἀπό σκύλο πού νά ζύγωσε  
γιά ν' ἀρπάξει κομμάτι.

Καί βαριές κουβέντες μεταξύ μας μουρμουρίζαμε  
κι ὁ ἕνας φύλακας τά ἔριχνε στόν ἄλλο  
καί στό τέλος παραλίγο θά δερνόμασταν  
καί δέ θά βρισκόταν καί κανεῖς νά μᾶς χωρίσει  
γιατί ὁ καθένας ἦταν γιά τόν ἄλλο ὁ ἐνοχος  
ἀλλά καί γιά κανέναν δέν ὑπῆρχε ἀπόδειξη  
κι ὅλοι ἀρνιόντουσαν πῶς ξέρουν.

Κι ἤμασταν ἐτοιμοί καί σίδερα ἀναμμένα  
στά χέρια νά σηκώσουμε  
καί στή φωτιά νά μποῦμε  
καί νά ὀρκιστοῦμε στούς θεούς  
πῶς οὔτε ἐμεῖς τό κάναμε  
οὔτε καί ξέραμε κανέναν πού νά σκέφτηκε  
ἢ νά 'κανε κάτι τέτοιο.

Τέλος ἀφοῦ δέν ἔβγαине ἄκρη μέ τό ψάξιμο  
λέει ἕνας ἐκεῖ πέρα κάτι  
πού μᾶς ἔκανε ὅλους νά σκύψουμε τό κεφάλι στή γῆ  
ἀπό φόβο  
γιατί δέν μπορούσαμε οὔτε ἀντίρρηση νά ἔχουμε  
οὔτε καί ξέραμε τί ἀκριβῶς ἦταν σωστό νά κάνουμε.

Ἦτανε δηλαδή αὐτός τῆς γνώμης  
ὅτι ἔπρεπε νά σοῦ ἀναφέρουμε ἐσένα αὐτό τό ζήτημα  
καί ὄχι νά σοῦ τό κρύψουμε.

Κι αὐτή ἡ γνώμη νίκησε



κι ἐμένα τόν κακόμοιρο μέ δίκασε ἓνας κλῆρος  
νά πράξω τοῦτο τό καλό.  
Καί νά 'μαι ἐδῶ παρών χωρίς νά θέλω  
σ' αὐτούς πού δέ μέ θέλουν  
κι ὅσο νά πείς τό ξέρω  
γιατί κανεῖς δέν ἀγαπᾶ  
τόν ἄγγελο κακῶν εἰδήσεων.

ΧΟΡΟΣ

"Αρχοντα ἐδῶ καί ὦρα  
μελετάω μέσα μου μιά σκέψη:  
μήπως καί εἶναι ἀπ' τό θεό τό πρᾶγμα τοῦτο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πάψε πρὶν μέ γεμίσεις μέ ὀργή  
μ' αὐτά πού λές  
καί ἐκτός ἀπό γέρος βρεθεῖς καί ἄμναλος.  
Γιατί λές πρᾶγματα πού δέν ὑποφέρονται  
ὅταν κάθεσαι καί λές  
ὅτι θεοί μπορεῖ νά γνοιάζονται γιά ἐτοῦτον τό νεκρό.  
Τί ἀπ' τά δύο νά συμβαίνει;  
Τοῦ κάνουν τή μεγάλη τιμή πῶς εἶναι εὐεργέτης  
καί τόν θάβουν  
ἐπειδὴ ἦρθε νά κάνει παρανάλωμα τούς περίστουλους ναούς  
καί τ' ἀναθήματα  
καί τή γῆ τους  
κι ἐπειδὴ κατάλυσε τούς νόμους  
ἢ βλέπεις οἱ θεοί νά τιμᾶνε τούς κακοῦς;  
Δέν εἶναι ἔτσι τά πρᾶγματα.  
Ἄπλά καί μόνο

ἀπό τήν ἀρχή ὑπῆρχαν στήν πόλη ἄνθρωποι  
ἀπρόθυμοι νά δεχτοῦν τίς προσταγές μου.  
Κουνοῦσαν τό κεφάλι τους κρυφά καί μουρμουρίζανε γιά μένα  
καί δέν ἤξεραν νά βάλουνε τόν τράχηλο κάτω ἀπό τό ζυγό  
καί ὅπως εἶναι δίκαιο νά μέ ὑπακούσουν.  
Ξέρω καλά πῶς ἀπό κάτι τέτοιους  
παρασυρμένοι αὐτοί μέ χρήματα  
κάναν ἐτούτη τή δουλειά.  
Γιατί δέ βλάστησε χειρότερη συνήθεια  
στόν κόσμο ἀπό τό χρήμα.  
Αὐτό κουρσεύει πολιτείες  
καί τούς ἀνθρώπους ξεσηκώνει ἀπό τά σπίτια τους  
καί κάνει ἀνθρώπους χρήσιμους νά στρέφονται  
σ' ἄτιμα ἔργα.  
Τό χρήμα φανέρωσε στούς ἀνθρώπους πανουργίες  
καί κάθε πράξη ἀσέβειας τούς μαθαίνει.  
"Οσοὶ ὁμως πληρωμένοι  
φτάσαν ἐδῶ πού φτάσαν  
θά 'ρθεῖ ὁ καιρός καί θά λογοδοτήσουν.  
Ἄλλά ἂν ἔχω ἀκόμα μέσα μου στόν Δία σεβασμό  
νιώσ' το βαθιά — σ' τό λέω μέ ὄρκο —  
ἅμα δέ βρεῖτε καί δέ φέρετε  
ἐδῶ στά μάτια μου μπροστά  
αὐτόν πού μέ τά χέρια του τέλεσε τήν ταφή  
ὁ "Αδης ἀπό μόνος του  
δέ θά 'ναι ἀρκετός γιά σᾶς  
προτοῦ κρεμασμένοι ζωντανοί μοῦ φανερώσετε  
ποιός ἔχει διαπράξει τήν ὕβρι αὐτή.  
Γιά νά σᾶς γίνει μάθημα στό ἐξῆς

ἀπό ποῦ πρέπει νά βγάζετε λεφτά  
κι ἀπό 'κεῖ μάλιστα — ἄρπάξτε  
ἀλλά μάθετε πώς δέν μπορεῖ νά τά πιάνετε ἀπ' ὅλους.  
Γιατί τῆς ἀδικίας τό φλουρί θά δεῖς  
ὅτι τόν πιό πολύ κόσμον τόν χάλασε  
καί δέν τόν ἔσωσε.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Θά μ' ἀφήσεις νά μιλήσω —  
ἤ νά γυρίσω ὅπως εἶμαι καί νά φύγω;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δέν καταλαβαίνεις  
τί ἐνόχληση μοῦ κάνεις καί τώρα πού μιλάς;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Στ' αὐτιά σου ἤ στήν καρδιά σου  
σέ πονάω;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἐσύ θά κανονίσεις ποῦ εἶν' ἡ λύπη μου;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ὁ δράστης σοῦ πονάει τήν ψυχή —  
ἐγώ τ' αὐτιά σου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἀλίμονο εἶσαι γεννημένος φλύαρος τό βλέπω.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ὅπως καί νά 'ναι —  
ἐγώ δέν ἔκανα ἐτούτη τή δουλειά.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ὅχι μονάχα —  
ἔσύ καί τήν ψυχή σου ἔχεις πούλῃσει γιά τό χρῆμα.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ἀλίμονο —  
τί φοβερό νά 'σαι κριτής  
καί νά 'χεις λάθος κρίση.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Κάνουμε πνεῦμα τώρα καί μέ τήν κρίση.  
Κοίτα καλά  
ἄν δέ μοῦ φανερώσετε τοὺς δράστες  
θά 'χετε νά τό λέτε τί συμφορές κουβαλᾶνε  
τά στραβά λεφτά.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Μακάρι καί μέ τό παραπάνω νά βρεθεῖ.  
Ὅμως πιαστεῖ ἢ δέν πιαστεῖ  
κι αὐτό θά τό ζυγίσει ἡ τύχη·  
ἐμένα πάντως δέ θά μέ ξαναδεῖς ποτέ σου νά ξανάρχομαι.  
Μιά καί παρελπίδα  
καί δίχως νά τό περιμένω γλίτωσα  
χρωστάω στοὺς θεοὺς μεγάλη χάρη.

ΧΟΡΟΣ

Πολλά πράγματα εἶναι πάνω ἀπ' τίς δικές μου δυνάμεις·  
κανένα ὅμως δέν ἔχει τό φέρσιμο τοῦ ἀνθρώπου —  
ὁ ἄνθρωπος εἶναι τό πιό ἀπλησίαστο πράγμα γιά μένα.  
Καί παίρνει τό δρόμο τῆς θάλασσας  
πού ἀφρίζει ἀσημένια στόν χειμωνιάτικο νοτιά



καί περνάει μέσα από κύματα βουνά  
πού τόν σκεπάζουν.  
Καί τή θεά τήν υπέρτατη  
τήν ἀφθαρτη τήν ἀκούραστη Γῆ  
τήν καταπονάει μ' ἀλέτρια  
χρόνο τό χρόνο  
πάνω-κάτω  
τή χαράζει καί τή σκάβει μέ τ' ἄλογα.

Καί τά σμάρια τῶν πουλιῶν πού πετᾶνε ἐλαφρά  
καί τῶν ἀνήμερων τῶν ἀγριμιῶν τοὺς κόσμους  
καί τά θρέμματα τῶν θαλασσινῶν νερῶν  
ὅλα ξέρεي ὁ τετραπέρατος ὁ ἄνθρωπος  
νά τά τυλίγει μέ μιὰ κλωστή  
πού τήν πλέκει σέ δίχτυ.  
Καί τό ἐρημικό ἀγρίμι τῶν βουνῶν  
τό νικάει μέ δόλο  
καί ὀλόγυρα ξέρεي νά βάζει ζυγό  
στόν πυκνόμαλλο λαιμό τοῦ ἀλόγου  
καί στόν βουνίσιο περήφανο ταῦρο.

Ἔχει γλώσσα μέ λέξεις  
σκέψη σάν ἄνεμο  
κι ἔχει πάθος νά σκέπει μέ νόμους τίς πολιτείες του  
—κι αὐτά εἶναι μόχθος του.  
Τά βέλη τῆς ἄγριας παγωνιάς πού τοῦ στέλνει ὁ καιρός  
καί τίς σαῖτες τῆς πυκνῆς βροχῆς νά γλιτώνει  
—κι αὐτά εἶναι μόχθος του.  
Σέ ὅλα βρίσκει μιάν ἐξοδο·

τό αὔριο δέν εἶναι γι' αὐτόν ἀδιέξοδο  
κι ὁμως φέρνει στὸν Ἄδη·  
ἀπ' αὐτόν δέν μπορεῖ νά ξεφύγει  
κι ἂς ἔχει κατορθώσει νά ξεγλιστράει ἀπὸ ἀρρώστιες ἀγιάτρευτες.

Παρά τήν ἐξυπνάδα πού ἔχει νά σοφίζεται  
τέχνες πού οὔτε μποροῦσε νά ἐλπίζει  
ἄλλοτε στρίβει στό κακό  
ἄλλοτε πάλι στό ἀγαθό.  
Μά ὅταν σέβεται τοὺς νόμους τῆς γῆς  
καί τήν ὀρκισμένη Δίκη τῶν Θεῶν  
τότε ὑψάνεται πάνω ἀπ' τήν πολιτεία.  
Δέν ἔχει πολιτεία ὅποιος τολμάει νά μὴ διαλέξει τό καλό.  
Ποτέ του νά μὴν ἔχει θέση μέσ στό σπίτι μου  
κι ἡ γνώση του ποτέ νά μὴ φυτρώσει στίς βραγιές τῆς γνώσης μου  
ὅποιος κι ἂν εἶναι αὐτός πού κάνει τέτοια ἔργα.

Μπροστά σέ τοῦτο τό σημάδι τό θεϊκό  
σαστίζω—  
νά τ' ἀρνηθῶ;  
Καί πῶς;  
Αὐτό τό κορίτσι  
δέν εἶναι ἡ Ἀντιγόνη πού γνωρίζω;  
Ὡ δυστυχισμένη κόρη τοῦ Οἰδίποδα  
τοῦ δυστυχισμένου ἀνθρώπου—  
τί συμβαίνει;  
Ὅχι δέ φαντάζομαι νά σέ φέρνουν ἐδῶ  
γιατί ἀθέτησες τοὺς νόμους τοῦ βασιλιᾶ;  
Ὅχι δέ φαντάζομαι νά σέ πιάσανε  
πάνω σέ καμιὰ τρέλα;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Νά την εκείνη πού έκανε τή δουλειά.

Αυτή έδω είναι.

Τήν πιάσαμε νά τόν θάβει.

Μά πού είναι ό Κρέοντας;

ΧΟΡΟΣ

Νά πάνω στήν ώρα

ξαναβγαίνει άπ' τό παλάτι.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τί τρέχει κι έρχομαι στήν κατάλληλη στιγμή;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Άρχοντα γιά τίποτα δέ θά 'πρεπε νά παίρνουν όρκο  
οί θνητοί

γιατί μετά έρχεται ή φώτιση

καί βγάξει ψεύτρα τή γνώμη τους.

Έτσι κι έγώ στομφολογούσα

πώς θά 'ταν δύσκολο νά ξανάρθω έδω ποτέ

καθώς μ' είχες παγώσει μέ τίς άπειλές σου.

Άλλά έπειδή ή άνέλπιστη κι αναπάντεχη χαρά

δέ μοιάζει μ' άλλο κανένα βάλαμο

νά πού ξανάρχομαι

κι άς είχα όρκιστεϊ πώς δέ θά 'ρχόμουν

καί φέρνω τό κορίτσι αυτό πού πιάστηκε

νά συγυρίζει τάφο.

Καί τή φορά αυτή δέ μπήκε κλῆρος

άλλά τό εύρημα αυτό είναι δικό μου

κι όχι άλλουνοῦ.

Καί τώρα βασιλιά παράλαβέ την έσύ ό ίδιος

κι όπως θές κρίνε κι εξέταζε την.

Έγώ πιά άξιώνομαι τό δίκιο μου

ελευθερος νά λυτρωθῶ

άπ' όλα αυτά τά βάσανα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πώς τήν έπιασες καί πού

αυτήν έδω πού φέρνεις;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Αυτή έθαβε τόν άνθρωπο—

τά ξέρεις όλα πιά.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Νιώθεις τί λές; Μιλᾶς μέ τά σωστά σου;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Άφοῦ τήν είδα νά θάβει τόν πεθαμένο

αυτόν πού άπαγόρευες—

λοιπόν μιλάω καθαρά καί ξάστερα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Καί πώς τήν είδατε; πώς πιάστηκε όταν παρανομούσε;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Νά πώς έγινε τό πράγμα:

μόλις πάλι γυρίσαμε

κι είχαμε στ' αυτιά μας

τίς φοβερές σου εκείνες άπειλές

άφοῦ πήραμε τή σκόνη όλη από πάνω άπ' τό λείψανο

κι άφήσαμε γυμνό από χῶμα

τό κορμί πού ίδρωνε σαπίλα

καθήσαμε ψηλά στά βράχια πλάτη τόν άνεμο

γιά ν' άποφύγουμε νά μᾶς χτυπάει ή μυρωδιά του.



Καί ξάγρυπνοι  
σκουντάγαμε ὁ ἓνας τόν ἄλλον οἱ ἄνθρωποι  
βρίζοντας δυνατά  
μή τυχόν κι ἀμελήσει κανένας τή δουλειά του.  
Κράτησε κάμποσο αὐτό  
ὥσπου ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου ὁλόλαμπρος  
πῆγε καί στάθηκε στή μέση τοῦ αἰθέρα—  
κι ἔκαιγε λάβρα.  
Κι ἔξαφνα τότε ἄνεμος χοντρός  
σηκώνει χῶμα ἀπό τή γῆ  
καί παίρνει νά τό στροβιλίζει στὸν ἀέρα  
κι ἡ βαριά λύπη τ' οὐρανοῦ  
κλείνει τὸν κάμπο  
καί τῶν καμπίσιων δέντρων  
τά σπάζει ὅλα φύλλα καί κλωνιά  
καί γέμισε ὁ μέγας αἰθέρας χῶμα.  
Σφαλίσσαμε τά βλέφαρα καί σκύψαμε στό θεοτικό.  
Πέρασε ὥρα ἔτσι  
κι ὅταν ἦρθε καί κόπασε  
τότε ἦτανε πού εἶδαμε τή μικρή  
καί νά βγάζει πικραμένου πουλιοῦ ψιλή φωνή  
ἔτσι ἔκλαιγε σάν τό πουλί  
πού βλέπει τή φωλιά του μέ δίχως τά παιδιά του  
ἀδειανή.  
Ἔτσι κι αὐτὴ σάν εἶδε τό λείψανο ἀποσκέπαστο  
ξεφώνισε σπαραχτικά  
καί βαριά καταριότανε  
αὐτοὺς πού κάναν τή δουλειά.  
Κι εὐθὺς παίρνει στά χέρια της σκόνη ξερὴ  
κι ἀνάερα

ἀπὸ λαγῆνι χαλκὸ πελεκητό  
μέ τίς τριστάλαχτες χοῆς στεφανώνει τό λείψανο.  
Ἐμεῖς μόλις τὴν εἶδαμε  
χιμίζαμε ὅλοι ἀπάνω της καί τηνε πιάσαμε  
χωρὶς ἐκείνη διόλου νά τὰ χάσει  
καί τὴ ρωτάγαμε καί γιὰ τὰ πρὶν καί τὰ μετὰ  
καί τίποτα δέν ἀρνήθηκε ἀπ' τίς πράξεις της  
ἔτσι πού μέσα στή χαρά μου  
γλίστρησε κι ἓνας πόνος  
γιατί τό νά γλιτώνεις ὁ ἴδιος τ' ἄσκημα  
εἶναι γλυκὸ  
ἀλλὰ καί τό νά ρίχνεις ἄνθρώπους πού ἀγαπᾷς στή συμφορά  
εἶναι πικρό.  
Ἀλλὰ ἐμένα εἶναι τό φυσικὸ μου—  
δέν πολυμετρᾶνε αὐτὰ μπροστά στή σωτηρία μου.

## ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τώρα ἐσύ—  
ἐσύ πού σκύβεις τό κεφάλι χαμηλά—  
τ' ὁμολογεῖς ἢ τό ἀρνιέσαι;  
ἔκανες ὅ,τι ἔκανες;

## ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τό ἔκανα.  
Τ' ὁμολογῶ καί δέν τ' ἀρνιέμαι.

## ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἐσύ μπορεῖς νά φύγεις  
γιὰ ὅπου θές  
ἐλεύθερος ἀπ' τὴ βαριά κατηγορία.  
Καί τώρα γιὰ λέγε μου ἐσύ χωρίς πολλά-πολλά

μέ συντομία.

Τό 'ξερες πώς έχει βγει πρόσταγμα  
πού απαγορεύει τά ὅσα ἔκανες;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τό 'ξερα.

Πῶς θά μπορούσα νά μήν τό 'ξερα.

Ἦταν γνωστό σέ ὅλους.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Καί ὁμως τόλμησες νά παραβεῖς  
αὐτοῦς ἔδῳ τοὺς νόμους;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ναί

γιατί δέ μοῦ ὄωσε ὁ Δίας ἐμένα  
τέτοιες προσταγές  
οὔτε κι ἡ Δίκη πού συγκατοικεῖ μέ τοὺς θεοὺς τοῦ κάτω κόσμου  
ὄρισε στοὺς ἀνθρώπους τέτοιους νόμους.  
Κι οὔτε πού φαντάστηκα πῶς τά δικά σου τά προστάγματα  
ἔχουνε τόση δύναμη  
πού νά μπορεῖς θνητός ἐσύ νά ξεπερνᾷς  
τοὺς ἄγραφους καί τοὺς ἀπαρασάλευτους νόμους τῶν θεῶν  
γιατί αὐτοί δέν εἶναι μονάχα τοῦ σήμερα ἢ τοῦ χτές  
μά ἦταν ἀπό πάντα  
καί μᾶς ἐπαρადόθηκαν ἀπό ἀρχή κι ἀπό παλαιά  
καί κανεῖς ποτέ δέ βρῆκε  
πότε φάνηκαν.  
Γιά τό χατήρι αὐτῶν τῶν νόμων  
δέν ἔμελλε ἐγώ νά φοβηθῶ  
τή σκέψη ἑνὸς ἀνθρώπου

καί νά σταθῶ μπροστά στοῦ δικαστήριου τῶν θεῶν.

Τό 'ξερα πῶς θά πεθάνω—

πῶς νά μήν τό ξέρω—

ἀκόμα κι ἂν δέν τό πρόσταζες ἐσύ.

Ἄν ὁμως εἶναι νά πεθάνω πρὶν τὴν ὥρα μου

αὐτό ἐγώ τό λέω κέρδος.

Γιατί ὁποῖος ζεῖ μέσα σέ τόσες συμφορές

ὅπως ἐγώ

πῶς νά μήν εἶναι κέρδος ἂν πεθάνει;

Ἔνας τέτοιος θάνατος —εἶναι τύχη· δέν εἶναι πόνος.

Τό νά δεχόμουν ὁμως

τόν ἀδερφό πού ἔκανε ἡ μάνα μου

νά μένει κουφάρι ἄθαφτο

μετά τό θάνατό του,

ναί, αὐτό θά ἦταν πόνος

γιά ὅ,τιδήποτε ἄλλο δέν πονῶ.

Κι ἂν τώρα ἐσύ βρίσκεις τίς πράξεις μου ἔργα μιᾶς τρελῆς—  
σχεδόν τρελός μέ παίρνει γιά τρελή.

ΧΟΡΟΣ

Δείχνει ὠμό

τό φυσικό τοῦ κοριτσιοῦ

κι ἀπό ὠμό πατέρα.

Δέν ἔχει μάθει νά ὑποχωρεῖ στίς συμφορές.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἀλλά νά ξέρεις

ὅτι οἱ χαρακτῆρες οἱ πῖο σκληροί

αὐτοί εἶναι πού πέφτουν.

Κι ἅμα κοιτάξεις θά δεῖς τό δυνατό τό σίδηρο



μόλις ψηθεῖ στή φωτιά καί κοκαλώσει  
νά σπάει καί νά ραίζεται  
τίς περισσότερες φορές.  
Καί τ' ἄγρια τ' ἄλογα μερώνουν  
μέ μικρό χαλινάρι.  
Καί δέν πρέπει νά εἶναι ὁλος ἰδέα  
ὅποιος εἶναι ὑπηρέτης τῶν ἄλλων.  
Αὐτή ἤξερε καί μέ τό παραπάνω  
νά φέρεται ὑβριστικά  
καί νά ἀγνοεῖ τοὺς θεσπισμένους νόμους  
καί τώρα ὕβρις δεύτερη  
ἀφοῦ ἔκανε ὅ,τι ἔκανε  
καμαρώνει καί γελᾷ μέ τό κατόρθωμά της.  
Μά τήν ἀλήθεια δέ θά εἶμαι ἄντρας  
αὐτή θά εἶναι ὁ ἄντρας  
ἂν μείνει ἀτιμώρητη γιά τήν ἐξουσία πού πῆρε.  
Ἄλλά εἴτε κόρη τῆς ἀδερφῆς μου  
εἴτε ἡ πιό κοντινή συγγένισά μου ἀπ' τό ἴδιο αἷμα  
ἀπ' τή συγγένεια ὅλη πού προστατεύει ὁ Δίας τοῦ Σπιτιοῦ  
Κι αὐτή κι ἡ ἀδερφή της δέ γλιτώνουν  
θά 'χουν κακό θάνατο.  
Γιατί καί σ' ἐκείνη καταλογίζω τά ἴσα.  
Ἐμπρός φωνάχτε την κι αὐτήν.  
Τώρα τήν εἶδα μέσα  
παράδερνε  
καί δέν εἶχε τά λογικά της.  
Βλέπεις ἀρέσει στήν ψυχή  
πού τίποτα καλό δέ σχεδιάζει στό σκοτάδι  
νά μαρτυράει τόν κλέφτη πρίν τήν πράξη.

Καί μισῶ  
ἀφοῦ πιασεῖ κανεῖς πάνω στήν ἀτιμία  
νά θέλει μετά  
νά τήν ἐξωραίζει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Θές τίποτα περισσότερο  
ἀπ' τό νά μέ σκοτώσεις ἀφοῦ μ' ἐπιασες;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἐγώ — τίποτα.

Ἀφοῦ ἔχω αὐτό τά ἔχω ὅλα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τί ἀργεῖς λοιπόν;  
Ἐμένα ξέρεις δέ μ' ἀρέσει κανένα ἀπό τά λόγια σου.  
Καί εἶθε καί ποτέ νά μή μ' ἀρέσει·  
οὔτε τά δικά μου σοῦ ἀρέσουν· εἶναι φυσικό.  
Κι ὅμως ἀπό ποῦ θά κέρδιζα  
πιό τίμια δόξα  
ἂν ὄχι βάζοντας σέ τάφο τόν ἀδερφό μου.  
Αὐτό θά σ' τό 'λεγαν κι ὅλοι γύρω σου  
ἅμα ὁ φόβος δέν τοὺς ἔδενε τή γλώσσα.  
Ἄλλά ἡ τυραννία ἀνάμεσα στ' ἄλλα τά καλά  
ἔχει καί τό δικαίωμα  
νά κάνει καί νά λέει ὅ,τι θέλει αὐτή.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μονάχα ἐσύ τά βλέπεις ἔτσι  
ἀπ' ὅλους τοὺς Καδμείους πού εἶναι μαζεμένοι ἐδῶ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κι αὐτοί τὰ βλέπουν  
ἐξαιτίας σου ὅμως σφαλοῦν τὰ χεῖλη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δέν ντρέπεσαι λοιπόν  
νά σκέφτεσαι διαφορετικά ἀπ' αὐτούς;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δέν εἶναι ντροπή νά σέβεσαι ἀδέρφια ἴδια σπλάχνα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἀδερφός σου ἴδιο αἷμα δέν ἦταν  
κι ἐκεῖνος πού σκοτώθηκε πολεμώντας ἐναντίον του;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἰδιο αἷμα. Ἰδιος πατέρας. Ἰδια μάνα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τότε πῶς ξεχωρίζεις ποιόν τιμᾶς;  
Αὐτό δέν εἶναι ἀσέβεια γιά τόν ἄλλον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δέν συμφωνεῖ μ' αὐτό πού λές  
τό σῶμα τοῦ σκοτωμένου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μά ἐσύ τόν τιμᾶς  
ἴδια μέ τόν βέβηλο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δέν πῆγε αὐτός σάν δοῦλος  
πῆγε σάν ἀδερφός μου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ναί ἀλλά πολεμώντας γιά νά ρημάξει αὐτή τή χώρα  
κι ὁ ἄλλος τοῦ ἀντιστάθηκε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Διψάει ὁ Ἄδης γιά ἴσους νόμους.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δέν εἶναι ἴσος ὁ τίμιος μέ τόν κακό.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ποίος ξέρει ἂν εἶναι αὐτά ἱερά  
στόν κάτω κόσμο;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ὅχι ποτέ δέν γίνεται φίλος ὁ ἐχθρός  
οὔτε μετά τό θάνατο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δέν γεννήθηκα γιά νά μισῶ  
γεννήθηκα γιά ν' ἀγαπῶ.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Στόν κάτω κόσμο πήγαινε  
κι ἂν πρέπει ν' ἀγαπᾷς  
αὐτούς ἐκεῖ ἀγάπα.

Ὅσο ζῶ ἐγώ  
γυναίκα δέ θά κυβερνήσει.

ΧΟΡΟΣ

Νά ὅμως πού μπρός στίς πύλες βγαίνει ἡ Ἰσμήνη  
γιά μιάν ἀγάπη ἀδερφική  
βρέχει τή γῆ μέ δάκρυα.  
Ἐνα σύννεφο πού εἶναι πάνω ἀπ' τὰ φρύδια της



τό ξαναμμένο πρόσωπό της τό χαλνᾷ  
καί τρέχει νεράκι  
στό ὄμορφο μάγουλο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἐσύ  
ὀχιά κουλουριασμένη μέσ στό σπιτικό μου  
πού μέ ρουφοῦσες μυστικά  
καί δέν τό καταλάβαινα  
πώς τρέφω μέσ στό σπίτι μου δυό μαῦρα σκοτάδια  
κάτω ἀπ' τό θρόνο μου δυό ἀνταρσίες  
ἐμπρός θά μιλήσεις;  
Θά ὁμολογήσεις κι ἐσύ  
πώς πῆρες μέρος σέ τούτη τήν ταφή  
ἢ θά ὀρκιστεῖς πώς τίποτα δέν ξέρεις;

ΙΣΜΗΝΗ

Ναί τό ἔκανα — ἂν συμφωνεῖ κι ἐκείνη.  
Καί πῆρα μέρος καί μοιράζομαι τήν κατηγορία.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ὅχι  
τό δίκιο δέ θά τ' ἀφήσει νά γίνει αὐτό.  
Οὔτε ἐσύ θέλησες ν' ἀνακατευτεῖς οὔτε κι ἐγώ τό δέχτηκα.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἀλλά μέσα στά βαριά σου βάσανα  
δέ ντρέπομαι  
θά σοῦ σταθῶ σ' αὐτή τήν τρικυμία.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τίνος ἔργο εἶναι αὐτό  
τό μαρτυρᾷ ὁ Ἄδης κι ὅσοι εἶναι κάτω ἐκεῖ

κι ὅποιαν ἀγαπάει μόνο μέ τά λόγια  
ἐγώ δέν τήν αἰσθάνομαι γιά ἄνθρωπο δικό μου.

ΙΣΜΗΝΗ

Ὅχι  
μή μ' ἀτιμάσεις ἀδερφή μου  
μή μ' ἀφήσεις καί δέν πεθάνουμε μαζί  
καί δέν τηρήσω ὅσα ἐξαγνίζουν τόν νεκρό μας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ὅχι νά μήν πεθάνεις μαζί μου  
νά μήν κάνεις δικό σου ὅ,τι δέν ἄγγιξες  
φτάνει πού πεθαίνω ἐγώ.

ΙΣΜΗΝΗ

Καί τί χαρά θά εἶναι ἡ ζωή χωρίς ἐσένα;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τόν Κρέοντα ρῶτα — ἐκεῖνον νοιάζεσαι.

ΙΣΜΗΝΗ

Τί μέ πληγώνεις ἔτσι; Τί κερδίζεις;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Πονάω κι ἂν σέ περιγελῶ πονάω.

ΙΣΜΗΝΗ

Ὅμως ἀκόμα καί τώρα θάμποῦσα ἐγώ  
κάπου νά σέ βοηθήσω  
νά σοῦ σταθῶ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σῶσε τόν ἑαυτό σου.  
Δέ σέ ζηλεύω πού γλιτώνεις.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἀλίμονο δυστυχισμένη πού εἶμαι  
ἔμεινα ἔξω ἀπ' τῆ μοίρα σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ναί γιατί ἐσύ διάλεξες νά ζεῖς  
κι ἐγώ νά πεθάνω.

ΙΣΜΗΝΗ

Μά σοῦ ἐξήγησα γιατί  
δέ σοῦ ἔκρυψα τούς λόγους.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἐσύ σκέφτηκες σωστά γι' αὐτούς ἐδῶ  
ἐγώ γιά τούς ἄλλους.

ΙΣΜΗΝΗ

Ἔτσι τό σφάλμα τῶν δυονῶν μας εἶναι ἴσο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κάνε καρδιά.

Ἐσύ ζεῖς

μά ἡ δική μου ψυχὴ ἔχει πεθάνει ἀπό καιρό  
γιά τό ὄφελος τῶν πεθαμένων.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Αὐτές οἱ δύο κοπέλες ἔχουνε χάσει τό μυαλό τους.

Ἡ μιά τώρα ἔδειξε

ἡ ἄλλη γεννήθηκε ἔτσι.

ΙΣΜΗΝΗ

Ποτέ δέ μένει βασιλιά μυαλό  
σέ ὅσους δυστυχοῦνε

οὔτε καί τόσο δά—

τό χάνουν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἐσύ ἔχασες τό δικό σου ὅταν διάλεξες  
νά κάνεις τό κακό μαζί μέ τούς κακούς.

ΙΣΜΗΝΗ

Καί τί ζωὴ θά κάνω μόνη μου χωρίς αὐτήν ἐδῶ;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μὴν ξαναπεῖς αὐτὴ ἐδῶ  
γιατί αὐτὴ δέν ὑπάρχει πιά.

ΙΣΜΗΝΗ

Μά τὴ γυναῖκα πού θά πάρει ὁ γιός σου  
θά σκοτώσεις;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἐχουνε κι ἄλλοι χωράφια γιά ὄργωμα.

ΙΣΜΗΝΗ

Ταίριασμα σάν τῶν δυονῶν τους δέν ὑπάρχει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἐγώ τίς κακές γυναῖκες τίς μισῶ  
γιά τά παιδιά μου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αἵμονα Ἀγαπημένε  
πόσο σέ ντροπιάζει ὁ πατέρας σου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Φτάνει πιά — ἄρκετά μ' αὐτοῦς τούς γάμους.



ΧΟΡΟΣ

Στ' ἀλήθεια

θά τηνε στερήσεις ἀπ' τὸ γιό σου;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ὁ Ἄδης

θά λύσει αὐτόν τὸ γάμο.

ΧΟΡΟΣ

Ἀποφασίστηκε καταπῶς βλέπω

αὐτὴ νὰ πεθάνει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μαζὶ τὸ ἀποφασίσαμε — ἐσύ κι ἐγώ·

ἄς μὴ χρονοτριβοῦμε.

Πάρτε τις μέσα δοῦλοι.

Πρέπει αὐτές ἀπὸ ἔδω καὶ μπρὸς νὰ ἵναι γυναῖκες  
ὄχι ξαμολημένες.

Γιατί κι οἱ θαρραλέοι κοιτᾶνε νὰ σωθοῦνε

ὅταν βλέπουν ὅτι ὁ Ἄδης πιά

σιμώνει στή ζωὴ τους.

ΧΟΡΟΣ

Ἔχουν τὴν εὐνοια τ' οὐρανοῦ

ὅσοι μέσα στό χρόνο πού τοὺς δόθηκε νὰ ζήσουν  
δέ δοκιμάσαν συμφορές.

Γιατί ὅταν τὸ χέρι τοῦ θεοῦ

τραντάξει τὸ σπίτι σου

τότε πιά ξέρεις πῶς κι ἀπ' τὴ δικιά σου ζωὴ

καθόλου δέν ἔλειψε τὸ σκοτάδι τῆς πλάνης

καὶ θά τὴ σκεπάσει γιὰ πολλές γενιές.

Ἴδιο πελώριο πελαγίσιο κύμα πού χιμάει

λές καὶ τὸ σπρῶξαν ἄγριες θρακιώτικες πνοές χιμάει

μέσα ἀπὸ τὴν ἄβυσσο

πού κρύβει ἡ θωριά τῆς θάλασσας

κι ἀπὸ τὰ τρίςβαθα ἀναγυρίζει

βγάζει ἐπάνω μαύρη ἄμμο —

κατάστηθα χτυπηθήκανε

ἀναστενάζουνε μουγκρίζουν οἱ ἀνεμοσκόρπιστες ἄκτές.

Κρατᾶνε ἀπὸ παλιά

τῆς οἰκογένειας τῶν Λαβδακιδῶν τὰ πάθη

καὶ τὰ βλέπω.

Πάθη βλέπω νὰ πέφτουν πάνω σέ πάθη ἀνθρώπων πεθαμένων

γενιές αὐτοὶ γεννιῶνται ἀλύτρωτοι.

Εἶναι θεὸς ἀπὸ ψηλά καὶ τοὺς ρημάζει

χωρὶς τέλος κανένα.

Καὶ τώρα ἓνα φῶς πού ἀπλώθηκε

μέσ στοῦ Οἰδίποδα τὸ σπίτι

ἀπάνω στὸν στερνό του τὸν ἀνθό

ἦρθε μιὰ χούφτα ματωμένη σκόνη

γιὰ τοὺς θεοὺς τοῦ κάτω κόσμου

ἦρθε τὸ ἄδειασμα τοῦ λογικοῦ

ἦρθε ἡ ἐρινύα τοῦ μυαλοῦ

καὶ θέρισαν τὸ φῶς.

Τὴ δικιά σου τὴ δύναμη Δία

ποιὰ ἀλαζονεία ἀνθρώπινη νὰ τηνε καταλύσει

ὁ ὕπνος πού ὅλα τὰ δαμάζει

δέν τὴν ἡγίζει αὐτὴν ποτέ

οὔτε κι οἱ μῆνες οἱ ἀκούραστοι τῶν θεῶν.

Ἀγέραστε στό χρόνο βασιλιά  
τό μαρμαρένιο φεγγοβόλημα τοῦ Ὀλύμπου εἶναι δικό σου.  
Τό πρὶν τό τώρα τό μετά  
ἓνας θά τό κρατάει νόμος·  
καμιά θνητή ὑπαρξη δέ φτάνει στήν ὑπερβολή  
χωρίς νά τή σκεπάσει τό σκοτάδι τῆς πλάνης.

Γιατί ἡ ἐλπίδα ἡ ἀγαλήνευτη  
σ' ἄλλους φέρνει εὐτυχία  
καί σ' ἄλλους τό ξεγέλασμα ἀχυρένιων ἐρώτων·  
τρυπώνει στὸν ἀνίδεο  
προτοῦ νά βάλει τό πόδι στήν καυτή φωτιά.  
Σοφά μᾶς παραδόθηκε ὁ ξακουσμένος λόγος·  
τό κακό φαίνεται γιά καλό  
σέ ὅποιον ὁ θεός ὁδηγεῖ τή σκέψη του πρὸς τό σκοτάδι τῆς πλάνης.  
Λίγος ὁ χρόνος τότε πού παλεύει ἔξω  
ἀπ' τό σκοτάδι τῆς πλάνης.

Μά νά ὁ Αἴμονας  
τό ἀποστερνό παιδί σου.  
Τάχα νά φτάνει συντριμμένος  
γιατί τό κορίτσι πού ἦταν νά πάρει  
ἡ Ἀντιγόνη  
θά πεθάνει;  
τόν λιώνει ὁ πόνος  
πού ὁ γάμος του εἶναι ἴσκιος;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Γρήγορα θά τό ξέρουμε καί πιό καλά ἀπό μάντηδες.  
Παιδί μου δέ φαντάζομαι

νά ῥχεσαι γεμάτος λύσσα γιά ἐμένα τόν πατέρα σου  
καί γιά τήν ἀμετάκλητη ἀπόφαση πού πήρα  
γιά τή μνηστή σου;  
Ἦ εἴμαστε πάντα γιά σένα  
οἱ δικοί σου οἱ ἄνθρωποι  
ὅπως καί νά τά πολεμᾶμε;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Πατέρα εἶμαι δικός σου  
καί εἴθε ἐσύ νά μέ στηρίζεις καί νά μ' ὁδηγεῖς  
ὅταν ἔχεις γνώμες πολύτιμες.  
Καί γάμος δέ θ' ἀξιωθεῖ νά εἶναι  
πάνω ἀπό σένα  
ὅταν ἐσύ μέ πᾶς σωστά.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Γιέ μου  
τέτοια πρέπει νά κλείνει μέσα του κανεῖς  
κι ὅλα νά ὑπολείπονται τῆς γνώμης τοῦ πατέρα του.  
Γι' αὐτό οἱ ἄνθρωποι εὐχονται  
νά φτιάχνουνε καλά παιδιά  
καί νά τά ἔχουν στό σπίτι τους νά ἐκδικιῶνται τόν ἐχθρό  
καί νά τιμᾶν τό φίλο  
ὅπως κάνει ὁ πατέρας τους.  
Μά ὅποιος βγάζει ἄχρηστα παιδιά  
τί ἄλλο νά πεῖς πῶς γέννησε  
παρά τά ἴδια του τά βάσανα  
καί ἀφορμές γιά γέλιο στούς ἐχθρούς.  
Ποτέ λοιπόν μή χάνεις τό μυαλό σου γιέ μου  
γιά τό κρεβάτι μιᾶς γυναίκας  
ἀλλά νά ξέρεις



ὅτι θά ἀγκαλιάξεις ἓνα κρύσταλλο  
ἅμα βάλεις κακὴ γυναῖκα πλάι σου στό κρεβάτι τοῦ σπιτιοῦ σου.  
Ἐπάρχει μεγαλύτερη πληγὴ  
ἂπ' τὸ νὰ εἶναι κακὸς ὁ ἄνθρωπός σου;  
Ἀφοῦ λοιπὸν τὴ σιχαθεῖς σὰ νὰ ἔχθρός  
ἄφησε τὸ κορίτσι αὐτό  
καὶ θά ἔβρει κάποιον γιὰ νὰ παντρευτεῖ στὸν Ἄδη.  
Γιατί ἀπὸ μιὰ πόλη ὁλόκληρη  
αὐτὴ μονάχα ἔπιασα νὰ μ' ἀγνοεῖ ἐπιδειχτικά  
καὶ δέ βγαίνω ψεύτης ἐγὼ στὴν πολιτεία –  
θά τὴ σκοτώσω.  
Κι ἄς πάει νὰ παρακαλᾷ  
τὸ Δία πὺ προστατεύει τὸ αἷμα τὸ συγγενικό.  
Γιατί ἂν βέβαια τρέφω ἀντάρτες μέσ στοῖ μου  
τότε νὰ περιμένω τὰ χειρότερα ἂπ' τοὺς ἀπέξω.  
Βλέπεις ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι τίμιος μέσα στοῖ σπιτικό του  
καὶ μέ τὴν πολιτεία θά σταθεῖ σωστός.  
Ὅποιος ὅμως χάνει τὸ μέτρο  
εἴτε πατώντας νόμους  
ἢ ἐννοώντας νὰ δίνει διαταγές σ' αὐτοὺς πὺ κυβερνοῦν  
αὐτὸς δέ θά πετύχει ἐγὼ νὰ τὸν παινέσω.  
Γιατί ἐκεῖνον πὺ ἡ πολιτεία ὀρίζει ἐπικεφαλῆς  
ἐκεῖνον πρέπει νὰ ἀκοῦμε  
καὶ στὰ ἀσήμαντα  
καὶ στὰ δίκαια  
καὶ στ' ἀντίθετα.  
Σέ τέτοιον ἄντρα θά εἶχα ἐμπιστοσύνη ἐγὼ  
– τοῦτος ὁ ἄντρας ναί –  
πὺ θά ἔξερε καὶ νὰ κυβερνᾷ καλὰ καὶ νὰ τὸν κυβερνᾷνε

καὶ μέσα στὴ βροχὴ τῶν κονταριῶν  
θ' ἀπόμενε πιστὸς καὶ ψυχωμένος παραστάτης  
ἐκεῖ ὅπου τάχτηκε.  
Βλέπεις ἀπὸ τὴν ἀναρχία δέν ὑπάρχει μεγαλύτερο κακό.  
Ἡ ἀναρχία πόλεις ὁλόκληρες χαλνᾷ  
κάνει τὰ σπιτικά ἄνω-κάτω  
σκορπάει τοὺς συμπολεμιστές  
σπάει τίς γραμμές τους·  
ὅμως τοὺς περισσότερους – ὅσοι μένουν ἀκλόνητοι  
τοὺς σώνει ἡ πειθαρχία.  
Πρέπει λοιπὸν ἐμεῖς νὰ σταθοῦμε φύλακες τῶν νόμων  
κι ὄχι νὰ νικηθοῦμε ἀπὸ γυναῖκα  
αὐτὸ ὄχι  
στὴν ἀνάγκη καλύτερα νὰ σέ ρίξει χαμαὶ ἓνας ἄντρας  
παρὰ νὰ ἀκουστεῖ γιὰ μᾶς·  
αὐτοὺς τοὺς γονατίσαν οἱ γυναῖκες.

## ΧΟΡΟΣ

Ὅσο γιὰ μᾶς  
ἂν δέ φυράναμε ὁλότελα μέ τὰ χρόνια  
μᾶς φαίνεται πὺς μυαλωμένα μίλησες  
γιὰ τὰ ὅσα μίλησες.

## ΛΙΜΟΝΑΣ

Πατέρα  
οἱ θεοὶ δῶσαν ἓνα δῶρο στὸν ἄνθρωπο: μυαλό  
πὺ εἶναι ἂπ' ὅλα τὰ ἀγαθὰ τὸ ἀνώτερο.  
Ὅτι δέν εἶναι ὅμως σωστά τὰ ὅσα ἐσύ λές  
μακάρι ἐγὼ νὰ μὴν μποροῦσα νὰ τὸ πῶ  
μακάρι νὰ μὴν ἔβρισκα τὰ λόγια.

Συμβαίνει όμως καμιά φορά  
καί κάποιος άλλος νά ξεχωρίζει τό καλό.  
Γεννήθηκα κι είμαι έτσι φτιαγμένος βλέπεις  
πού νά σέ νοιάζομαι  
καί νά προσέχω τό καθετί γιά σένα.  
Είτε κάποιος κάνει κάτι είτε πεϊ  
είτε σοῦ ρίξει φταιξιμο.  
Γιατί τό μάτι τό δικό σου είναι ἀπειλή  
γιά τόν κόσμο  
ὅταν ἐκεῖνος κάνει σχόλια  
πού ἐσένα δέ σ' ἀρέσει νά τ' ἀκοῦς.  
Ἐγώ ὅμως πού περνάω ἀπαρατήρητος  
κι ἀκούω τά λόγια τῆς σκιᾶς  
ἀκούω τό θρῆνο πού σήκωσε ἡ πόλη  
γιά τήν κοπέλα ἐτούτη πού λιγοστεύεις τή ζωή της ἄδικα.  
Δέν είναι ἡ τελευταία ἀπ' τίς γυναῖκες ξέρεις  
καί τά ἔργα της ἀξίζουν τό στέφανι τῆς δόξας·  
ὄχι τόν ἀδερφό πού 'χασε στά σκοτώματα —δικό της αἷμα—  
νά τόν παράταγε ἄθαφτο  
νά τόν σπαράζουμε τά αἰμοβόρα τά σκυλιά  
καί νά τόν τριγυρίζουν τά πουλιά.  
Μά δέν τῆς πρέπει αὐτῆς χρυσή τιμή;  
Μιά τέτοια φήμη κατασκότεινη  
πατώντας σιγανά τρέχει κρυφά  
στήν πόλη.  
Γιά μένα πατέρα  
τό νά 'ναι ἡ ζωή σου ἀπίκραντη καλή  
εἶναι πράγμα τιμιότατο—  
καί περηφάνεια μεγαλύτερη γίνεται γιά τά παιδιά

ἀπ' τ' ὄνομα τοῦ πατέρα τους καί ἀπό τήν ἱκμάδα του;  
τό ἴδιο πάσχει κι ὁ γονιός γιά τῶν παιδιῶν του τ' ὄνομα.  
Μήν ἔχεις μέσα σου λοιπόν  
έναν τρόπο μονοκόμματο:  
ἐκεῖνο μόνο πού θά πεῖς ἐσύ εἶναι σωστό καί τίποτ' ἄλλο.  
Γιατί ὅποιος νομίζει  
γιά πώς μονάχα ἐκεῖνος σκέφτεται  
ἢ πώς μόνο ἐκεῖνος ἔχει γλώσσα ἢ ψυχή  
κι ἄλλος κανένας — ὅλοι αὐτοί  
ἀνοίγουν οἱ πτυχές τοῦ χαρακτήρα τους  
καί φανερώνονται ἄδριοι.  
Ἄλλά γιά τόν ἄνθρωπο  
κι ὅταν ἀκόμα εἶναι σοφός  
δέν εἶναι ντροπή τό νά 'χει κι ἄλλα νά μάθει  
καί νά μήν παρατραβάει τό σκοινί.  
Βλέπεις τά δέντρα ἐκεῖ στά ρέματα στίς ἄκριες  
ὅσα λυγᾶνε γλιτώνουν τά κλωνάρια τους  
τ' ἀλύγιστα ἡ κατεβασιά τά παίρνει μέ τίς ρίζες·  
κι' ὁ ναύτης  
ἄν δέ μουδάρει τά πανιά  
θά τό βουλιάξει τό καράβι  
καί θ' ἀρμενίζει ὕστερα ναυαγισμένος.  
Δῶσε πιά τόπο στήν ὀργή  
ἄλλαξε αὐτή τή στάση σου.  
Κι ἄν κάποια γνώμη  
ἀπό ἐμένα τόν νεότερο μπορεῖ νά προστεθεῖ  
ἐγώ νά πῶ τουλάχιστον αὐτό:  
πώς τό σπουδαῖο εἶναι  
νά γεννηθεῖ ἕνας ἄνθρωπος πού μέ γνώση ὅλα νά τά πονάει.



Ἄν ὅμως δέ γίνεται

— καί συνήθως δέ γίνεται

δέν εἶναι αὐτή ἡ κλίση του —

τότε τό νά μαθαίνεις

κι ἀπό ἐκεῖνους πού λένε κάτι σωστό

εἶναι καλό.

ΧΟΡΟΣ

Ἄρχοντα εἶναι μέσα στη λογική·

ἄν αὐτός λέει κάτι καίριο

ἄκουσέ το.

Κι ἐσύ τό ἴδιο

γιατί ἐδῶ εἰπώθηκαν σωστά

κι ἀπό τίς δύο μεριές.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Στήν ἡλικία μας

νά διδαχτοῦμε φρόνηση

ἀπό τόσο νέον ἄνθρωπο;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Τίποτα τό ἄδικο σ' αὐτό.

Κι ἄν εἶμαι νέος δέν πρέπει νά κοιτᾶς τά χρόνια μου

ἀλλά τά ἔργα μου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἔργο λές τό νά σέβεται κανεῖς ἀντάρτες;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ποτέ δέ θά παρακινοῦσα κάποιον νά ἔχει σέβας στούς κακοῦς.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἄν ὅμως αὐτή δέν εἶναι ἡ ἀρρώστια ἡ δικιά της;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Δέ λένε κάτι τέτοιο οἱ συμπολίτες μας

ὁ λαός τῆς Θήβας.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἢ πόλη θά μᾶς πεῖ

τί πρέπει ἐγώ νά διατάζω;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Βλέπεις πού τώρα μίλησες σάν πολύ νέος;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μέ ἀλλουνοῦ τή γνώμη

πρέπει ἐγώ νά κυβερνῶ αὐτή τήν πόλη;

Ἢ μέ τή δική μου;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Δέν εἶναι ἡ πόλη κτήμα ἐνός ἀνθρώπου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἄν ὅμως δέ λέν ὅτι ἡ πόλη ἀνήκει

σ' ὅποιον τήν κυβερνᾷ;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ἐσύ μόνος σου μιά χαρά θά κυβερνοῦσες κι ἐρημότοπο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Αὐτός ἐδῶ καταπῶς φαίνεται εἶναι σύμμαχος τῆς γυναῖκας.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ἄν εἶσαι ἐσύ γυναῖκα·

γιατί ἐγώ ἐσένα νοιάζομαι.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἄχρηστε — ἀντιδικεῖς μέ τόν πατέρα σου.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Γιατί σέ βλέπω νά κάνεις λάθη κι ἀδικίες.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Λάθος νά σέβομαι τό ἀξίωμά μου;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Δέν τό σέβεσαι ὅταν ποδοπατᾷς τά τίμια τῶν θεῶν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἄ χαρακτηρήρα μιარέ καί ὑποταγμένε στή γυναῖκα!

ΑΙΜΟΝΑΣ

Στά ἔργα τῆς ντροπῆς δέ θά μέ δεῖς ὑποταγμένο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ὅλος αὐτός ὁ λόγος σου λοιπόν ἦτανε γιά τή χάρη της.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Γιά σένα ἦτανε

γιά μένα ἦτανε

ἦτανε καί γιά τοῦ κάτω κόσμου τοὺς θεούς.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Φτάνει — ζωντανή αὐτήν δέν τήν παίρνεις γιά γυναῖκα σου.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ἄν πεθάνει — θά πάρει κι ἄλλη ζωή μαζί της.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἐχεις τό θράσος τώρα καί νά μ' ἀπειλεῖς;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Εἶναι ἀπειλή νά προσπαθῶ νά βάλω μυαλό σ' ἄδεια κεφάλια;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἐσύ ἐμένα κλαίγοντας θά μοῦ βάλεις μυαλό  
γιατί μυαλό δέν ἔχεις στάλα.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ἄν δέν ἦσουν πατέρας μου  
θά σοῦ ἔλεγα ὅτι δέ σκέφτεσαι σωστά.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μήν πᾶς νά μέ κολακέψεις  
γυναίκας δοῦλε.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Νά μιλᾷς θέλεις μόνο  
νά μιλᾷς καί τίποτα νά μήν ἀκοῦς.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἀλήθεια;  
Λοιπόν μά τόν ἴδιο τόν Ὀλυμπο  
μάθε πῶς δέ θά χαρεῖς γιά πολύ  
νά μέ κακολογεῖς καί νά μέ βρίζεις.  
Φέρτε τό μίσος  
νά πεθάνει ἀμέσως  
μπροστά στά μάτια του  
πλάι στό γαμπρό·  
νά ἔναι παρών.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ὅχι δά οὔτε καί νά τό φανταστεῖς ποτέ  
πῶς θά πεθάνει δίπλα μου·  
καί τό δικό μου πρόσωπο ἐσύ στά μάτια σου  
δέ θά τό ξαναδεῖς



καί φρένιαζε τριγυρισμένος  
ἀπ' τούς φίλους πού σέ θέλουν.

ΧΟΡΟΣ

Ἄρχοντα  
ἔφυγε ἀπότομα ὁ ἄνθρωπος καί ὀργισμένος  
καί νά πονέσει μιὰ καρδιά  
σ' αὐτή τήν ἡλικία  
εἶναι βαρύ.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Νά πάει ὅπου θέλει  
κι ἄς κάνει  
κι ἄς σκέφτεται  
πράγματα πέρα ἀπ' ὅσα μπορεῖ ἕνας ἄντρας.  
Ὅμως αὐτά τά δύο κορίτσια  
δέν τά γλιτώνει ἀπό τό θάνατο.

ΧΟΡΟΣ

Ἀλήθεια  
σκέφτεσαι νά τίς σκοτώσεις  
καί τίς δυό;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ὅχι  
αὐτήν πού δέν ἄγγιξε τόν νεκρό ὄχι·  
εἶναι σῶστό αὐτό πού λές.

ΧΟΡΟΣ

Καί τί θάνατο συλλογίζεσαι νά τῆς δώσεις;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Θά τήν πάω σέ μιὰ ἔρημιά

σέ κατατόπι ξεχασμένο ἀπ' τούς ἀνθρώπους  
καί θά τήν κλείσω ζωντανή  
σέ πετροκομμένη κρύπτη  
ἀφήνοντάς της λιγοστή τροφή  
γιά νά εἴμαστε καθαροί  
καί νά ἀποφύγει ἡ πόλη ὀλόκληρη τό μίasma  
κι ἐκεῖ ἄς δέεται στόν Ἄδη  
τό μόνο θεό πού σέβεται  
κι ἄς τοῦ ζητήσει τή χάρη νά μήν πεθάνει —κι ἄς τῆς δοθεῖ.  
Ἀλλιῶς θά νιώσει καλά, ἂν καί ἀργά  
τί ματαιοπονία εἶναι νά σέβесαι  
τόν Ἄδη.

ΧΟΡΟΣ

Ἐρωτα ἀρματωμένε Ἐρωτα  
Ἐρωτα πού χτυπᾷς τά ζωντανά  
πνεῦμα πού μέσα στά ἀπαλά μάγουλα τοῦ κοριτσιοῦ ἀγρυπνᾷς  
καί πάνω ἀπ' τά θαλασσινά νερά πλανιέσαι  
καί στῶν περιβολιῶν τή μοναξιά  
δέ σοῦ ξεφεύγει ἐσένα οὔτε ἀθάνατος θεός  
οὔτε κι ὁ ἄνθρωπος πού ζεῖ μέρα τή μέρα  
καί ὅποιον κυριεύεις δαιμονίζεται.

Ἐσύ καί τῶν δίκαιων τίς ψυχές  
τίς ξεστρατίζεις στό ἄδικο γιά τήν καταστροφή·  
ἐσύ μ' αὐτήν ἐδῶ τήν ἐχθρα ἀντάριασες  
ἄντρες πού ἔχουνε στίς φλέβες ἴδιο αἷμα·  
ὀλόφαντος μέσα ἀπ' τά βλέφαρα νικάει ὁ πόθος  
γιά τῆς καλοφτιαγμένης γυναίκας τό κρεβάτι  
καί κάθεται στήν ἐξουσία

πλάι στους μεγάλους θεσμούς·  
γιατί ένας άκαταμάχητος θεός  
από μέσα κυβερνάει τό παιχνίδι  
ή 'Αφροδίτη.

Μά τώρα βγαίνω πιά κι εγώ  
βγήκα έξω απ' τούς θεσμούς κι εγώ  
μ' αὐτά πού βλέπω  
καί δέν μπορῶ κάν τῶν δακρύων μου τίς πηγές  
πιά νά κρατήσω  
κατά τό θάλαμο τό νεκρικό πού σ' ὅλους δίνει ὕπνο  
νά βλέπω αὐτήν τήν 'Αντιγόνη νά πηγαίνει;

#### ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κοιτάξετε με πολίτες τῆς γῆς τῶν πατέρων μου  
κοιτάξετε με πού πάω τόν ἔσχατο δρόμο.  
Σηκώνω τά μάτια μου στό τελευταῖο φῶς τοῦ ἡλίου  
κι ὕστερα πάλι ποτέ.  
'Ο 'Αδης πού σ' ὅλους δίνει ὕπνο  
ἐμένα μέ πηγαίνει ζωντανή  
στοῦ 'Αχέροντα τήν ὄχθη  
κι οὔτε τραγούδι γάμου θά χαρῶ  
οὔτε ὕμνο θά μοῦ ποῦν ἔξω απ' τή νυφική μου κάμαρη  
θά πάρω γι' ἄντρα τόν 'Αχέροντα.

#### ΧΟΡΟΣ

Ξακουσμένη μᾶς φεύγεις  
ὀνομασμένη πᾶς  
στῶν νεκρῶν τήν κρυψώνα  
δέ σέ φάγανε ἐσένα ἀρρώστιες πού λιώνουν

δέ σέ πήραν σπαθιές  
μά μόνη σου θέλησες  
μέ τοῦ χαρακτήρα τό νόμο  
ἀπ' ὅλους τούς θνητούς μόνη ἐσύ  
ζωντανή νά κατέβεις στόν 'Αδη.

#### ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἔχω ἀκουστά πῶς χάθηκε πολύ πικρά  
ἐκείνη ή ξένη απ' τή Φρυγία ή κόρη τοῦ Τάνταλου  
στήν κορφή τοῦ Σίπυλου τήν κυρίεψε ή πέτρα  
βλάστησε μέσα της καί σάν κισσός τήν ἔξωσε ὁ βράχος  
σφιχτά γύρω της πλέχτηκε καί τήν ἔκανε πέτρα·  
τώρα ὁ ἀνθρώπινος λόγος τρέχει γιά κείνη παντοῦ  
βροχές καί χιόνια δέ σταματᾶν νά τή δέρνουν  
λιώνει απ' τόν πόνο ή πέτρα  
κάτω απ' τά φρύδια  
πού κλαῖνε καί κλαῖν  
ρυάκια τρέχουν τά δάκρυα στό λαιμό  
ἔτσι κι ἐμένα σάν κι' αὐτή  
κάτι θεϊκό μέ βάζει νά κοιμηθῶ μέ τό θάνατο.

#### ΧΟΡΟΣ

'Ομως αὐτή ἦταν θεά κι ἀπό θεούς  
κι ἐμεῖς ἀνθρώποι γεννημένοι ἀπό θνητούς  
εἶναι ὁμως μεγάλο πράγμα ν' ἀκούσεις νά λέν  
γιά μιά πεθαμένη  
πῶς εἶχε μέ τούς ἰσόθεους ἴδιο κλῆρο  
κι ὅσο ζοῦσε κι ὕστερα πού πέθανε.

#### ΑΝΤΙΓΟΝΗ

'Αλίμονο μέ περιγελοῦν.



Στ' ὄνομα τῶν πατρικῶν θεῶν μας  
τί μέ βρίζεις;  
Ἄκόμα δέ βγήκε ἡ ψυχὴ μου δέ μέ σκέπασε ὁ τάφος  
εἶμαι ἀκόμα ἐδῶ πάνω  
στό φῶς.

Πόλη  
καί πρῶτοι ἄρχοντες τῆς πόλης  
ἄχ κρῆνες τῆς Δίρκης  
καί ἄλλος τῆς Θήβας μέ τά ὁμορφα ἀμάξια  
τουλάχιστον ἐσᾶς  
ἐσᾶς σᾶς ἔχω μάρτυρες  
κοιτάξτε μέ πού πάω ἄκλαυτη ἀπό φίλους  
καί μέ τί νόμους βαδίζω  
στόν ἀνήκουστο τάφο  
στό χωματένιο κουκούλι  
δυστυχισμένη πού εἶμαι  
δέ λογαριάζομαι μέσ στους θνητούς  
δέν ἔφτασα νά κατοικῶ μέ τούς νεκρούς  
δέν εἶμαι οὔτε μέ τούς ζωντανούς  
οὔτε καί μέ τούς πεθαμένους.

ΧΟΡΟΣ

Προχώρησες ὥς τήν ἄκρη τῆς τόλμης σου  
κι ἐκεῖ τσακίστηκες παιδί μου  
πάνω στό βᾶθρο τό ψηλό τῆς Δίκης·  
μεγάλη πατρική ἁμαρτία πληρώνεις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἄγγιξες ἔγνοιες πού μοῦ καΐνε τά σπλάχνα  
τήν περιβόητη συμφορά τοῦ πατέρα μου

κι ὅλη τήν εἰμαρμένη  
πού 'πεσε πάνω σέ μᾶς τούς ξακουστούς Λαβδακίδες.  
Ἄ σκοτάδια τῆς πλάνης τῆς μάνας μου  
κάτω ἀπ' τά νυφικά της στρωσίδια  
καί πλαγιάσματα τῆς ἁμοιρης μάνας μου μέ τόν πατέρα μου  
πού ἦτανε γιός της.  
Μά ἀπό ποιούς γεννήθηκα ἡ ἔρημη;  
Καί σ' αὐτούς ἐπιστρέφω  
καταραμένη ἀνύπαντρη πάω νά μείνω κοντά τους.  
Ἄχ ἀδερφέ μου γάμοι πού σοῦ τύχανε καί σένα –  
πέθανες καί πεθαμένος μέ σκότωσες  
ἐμένα πού ἀκόμα ὑπάρχω.

ΧΟΡΟΣ

Στό σεβασμό πού δείχνεις  
ὑπάρχει κάποια εὐσέβεια  
ὁμως καί τήν ἐξουσία ἐκείνου  
πού φροντίζει γιά τήν ἐξουσία  
δέν πρέπει καθόλου νά τήν ἀψηφᾶμε.  
Ἐσένα σέ κατάστρεψε  
ἡ ἀπομόναχη ὁρμή σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἄκλαυτη χωρίς δικούς μου ἀνθρώπους  
οὔτε τόν ἔρωτα γνώρισα  
μέ πᾶνε τή δύστυχη στό δρόμο πού ἀνοίγεται μπρός μου  
καί δέν ἔχω πιά δικαίωμα  
ἡ μαύρη  
νά βλέπω τό ἱερό φῶς τῆς λαμπάδας τοῦ κόσμου  
καί δέ βρίσκεται δικός μου νά στενάζει  
γιά τό δικό μου τό ἀδάκρυτο τό πεπρωμένο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τό ξέρετε

ὅτι ἂν ὠφελοῦσαν μοιρολόγια καὶ ξεφωνητά  
πρὶν ἂπ' τὸ θάνατο

κανένας δέ θά σταματοῦσε νά φωνάζει.

Ἔχετε σκοπὸ νά τὴν πάρετε τὸ γρηγορότερο ἀπὸ ἔδω;

Κι ἀφοῦ τὴν κλείσετε στὴν ἀγκαλιά τοῦ σκεπαστοῦ της τάφου  
ὅπως ἔχω πεῖ

ἀφῆστε τὴν μόνη κι ἔρημη

θέλει ἄς πεθάνει

θέλει ζωὴ μέσα στό μνήμα — ἄς τὴν ἔχει —

αὐτὸ θά 'ναι ἡ στέγη της.

Ἐμεῖς πάντως εἴμαστε καθαροί

ἀπὸ τὴν τύχη αὐτοῦ τοῦ κοριτσιοῦ

τῆς ἀφαιροῦμε ὅμως τὸ δικαίωμα

νά κατοικεῖ στὸν πάνω κόσμο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ὦ τάφε

ὦ κάμαρα πού ἐγὼ θά γνωρίσω τὴν ἀγάπη

ὦ βαθιά σκαμμένο πού εἶσαι σπίτι

μέ τὴν ἀκοίμητη φρουρά

στοὺς δικούς μου ἀνθρώπους πορεύομαι στοὺς πεθαμένους μου

μεγάλο ἀριθμὸ ἀπὸ ψυχῆς ἔχει δεχτεῖ ἡ Περσεφόνη

τελευταία κατεβαίνω κι ἐγὼ καί χειρότερα ἂπ' ὅλους

προτοῦ σωθεῖ ὁλότελα τὸ μερτικό τῆς ζωῆς μου

μά ἔχω ἐλπίδα ἀληθινὴ πὼς μόλις φτάσω

θά μ' ἀγαπάει ὁ πατέρας μου

θά μέ λατρεύεις μάνα ἐσύ

θά μ' ἀγαπᾷς κι ἐσύ γλυκιὰ μορφὴ τοῦ ἀδερφοῦ μου

γιατί μέ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια ἐγὼ

σᾶς ἐπλυνα σᾶς νεκροστόλισα

σᾶς πρόσφερα χοῆς πάνω στό μνήμα.

Καί τώρα Πολυνείκη

τό δικό σου τὸ λείψανο φρόντισα καί νά ἡ πληρωμὴ μου.

Ἀλλὰ ἐγὼ σέ τίμησα δίκαια,

γιά ἐκείνους πού ἔχουνε γνώση.

Γιατί οὔτε κι ἂν τὰ παιδιά μου πεθαῖναν καί λιώνανε

ἂν ἡ φύση μ' ἔκανε μάνα

οὔτε κι ἂν ὁ ἄντρας μου πέθαινε κι ἔλιωνε

δέ θά 'κανα κάτι βαρὺ ἐνάντια στὴν πολιτεία.

Σέ ποιὸν νόμο λοιπὸν ἔχω ὑπακούσει;

Κι ἄλλον ἄντρα θά μπορούσα νά πάρω ἂν πέθαινε

καί παιδί γίνεται ἀπὸ ἄλλον ἄντρα ἂν ἔχανα καί τὸ παιδί μου.

Τώρα ὅμως πού μάνα καί πατέρα μοῦ τοὺς ἔκλεψε ὁ Ἄδης

ἀδερφός δέν μπορεῖ πιά νά ξαναβλαστήσει

μέ τέτοιο νόμο ἐγὼ πάνω ἂπ' ὅλα σ' ἔβαλα

γλυκιὰ μορφὴ τοῦ ἀδερφοῦ μου

κι ὁ Κρέοντας θεώρησε πὼς τολμάω ἀσυχώρετο σφάλμα

καί τώρα εἶμαι στά χέρια του μέ κρατάει μέ σέρνει

χωρὶς νά γνωρίσω τὸ ἄγγιγμα τοῦ ἄντρα

χωρὶς γάμου τραγοῦδια καί γάμου χαρά

χωρὶς ν' ἀναστήσω παιδιά

ἔρημη ἀσυντρόφιαστη ἄμοιρη

ζωντανὴ πάω στοὺς λάκκους τῶν πεθαμένων.

Ποιὸ δίκαιο θεϊκό ἔχω παραβεῖ;

Τί μ' ὠφελεῖ τὴ δύστυχη

νά σηκώνω τὰ μάτια στοὺς θεούς;

ποῦ νά φωνάξω βοήθεια;



μέ την εὐσέβειά μου κέρδισα τὴν ἀσέβεια.

Ἄν εἶναι αὐτά καλὰ γιὰ τοὺς θεοὺς  
ἅς τὰ πάθουμε κι ἅς νιώσουμε τὸ λάθος μας·  
ἂν ὅμως αὐτοὶ ἐδῶ ἔχουν τὸ ἄδικο  
ἅς μὴν πάθουν πὶό χειρότερα  
ἂπ' ὅσα ἔξω ἀπὸ κάθε δίκιο κἀναν σέ μένα.

ΧΟΡΟΣ

Ἄκόμα τὴ χτυπᾶνε  
οἱ ἴδιες ριπές  
τῶν ἰδίων ἀνέμων τῆς ψυχῆς της  
ἀκόμα τὴ χτυπᾶνε.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Γι' αὐτό κι αὐτοὶ πού τὴν πηγαίνουνε θά κλάψουν  
γιατί τὴν πᾶν πολὺ σιγά.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

᾽Ωιμένα ὁ λόγος τοῦτος  
ρίχτηκε πολὺ κοντὰ στό θάνατο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δέ σέ παρηγορῶ  
μὴν ἐλπίζεις — αὐτά δέ γίνονται.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ὡ γῆ τῆς Θήβας  
πολιτεία τῶν πατέρων μου  
καί θεοὶ τῶν προγόνων μου  
μέ παίρνουν δέν ἔχω ἄλλη διορία.  
Ἀνοιῖτε τὰ μάτια σας  
κυβερνήτες τῆς Θήβας

εἶμαι ἡ τελευταία βασιλοπούλα  
κοιτάξτε καί δεῖτε  
τί παθαίνω κι ἀπὸ ποιούς  
ἐπειδὴ σεβάστηκα τὴν εὐσέβεια.

ΧΟΡΟΣ

Κι ἡ Δανάη τὰ πέρασε  
κι ἡ Δανάη ἀντάλλαξε τὸ οὐράνιο φῶς  
μ' ἓνα χάλκινο σπίτι  
κλεισμένη σέ μιὰ κάμαρα σάν τὸν τάφο μικρὴ  
ἐκεῖ μέσα τὴν ἔξεψε στό ζυγὸ τῆς ἡ μοίρα.

Ἦταν μεγάλῃ καὶ ἡ δικιά τῆς ἡ γενιά  
παιδί μου παιδί μου.

Μαλαματένιο τὸ σπέρμα τοῦ Δία κύλησε πάνω της, τὸ φύλαξε  
μὰ ἡ δύναμη τῆς μοίρας εἶναι τρομερή  
οὔτε πλοῦτος οὔτε Ἄρης οὔτε πύργος  
μποροῦνε νὰ ξεφύγουν  
κι οὔτε καράβια μαῦρα θαλασσοδάρτα.

Παιδί τοῦ Δρύαντα παλικάρι ἀψίθυμο  
μανιώδης χλευαστὴς καὶ βασιλιάς στοὺς Ἡδωνοὺς  
κι αὐτόν τόν ἔξεψε ἡ μοίρα στό ζυγὸ τῆς.

Ὁ Διόνυσος πρόσταξε  
καὶ ρίχτηκε σέ φυλακὴ σκαμμένη στὴν πέτρα.

Ἡ φοβερὴ ἡ μανία  
τ' ἀφρισμένο τὸ φρένιασμα  
ἔτσι στάλα-στάλα στερεύει  
τώρα τὸ ἔχει νιώσει καλὰ  
δὲ μπορεῖς νὰ κεντᾷς τὸ θεό μέ ἀπύλωτο στόμα

δέ μπορείς νά σταματᾷς γυναῖκες  
πού εἶναι γεμάτες θεό καί νά σβήνεις τή φλόγα  
νά ταράξεις ἐσύ δέ μπορείς  
καί τίς μοῦσες πού ἀγαπᾶν τόν αὐλό.

Ἐκεῖ στίς δυό θάλασσες στίς δυό μαῦρες πέτρες στό πέλαγος  
νά τοῦ Βοσπόρου οἱ ἄκτές  
νά κι ὁ θρακιώτικος ὁ κακολίμανος Σαλμυδησσός  
ἐδῶ γειτόνευε ὁ Ἄρης  
ἐδῶ εἶδε τά δυό παιδιά τοῦ Φινέα  
νά τά τυφλώνει ἡ μητριά τους  
φρικτές πληγές αἱματόβρεχτα χέρια σαῖτες  
ἀδειανές κόχες πού ζητᾶνε ἐκδίκηση  
ἡ κακούργα τά τύφλωσε μέ τοῦ ἀργαλειοῦ τίς σαῖτες.

Τά σημάδεψε ἡ μοίρα  
τά ἔλιωσε τά ἔσβησε ὁ πόνος τά δύστυχα  
εἶχανε μάνα πού ἔκανε ἄτυχο γάμο  
τό παμπάλαιο γένος τῶν Ἑρεχθιδῶν ἦτανε σοί της  
ὁ πατέρας της ἔφτιαχνε θύελλες ἦταν παιδί τοῦ Βοριᾶ  
μέσα σέ θύελλες κι ἀλαργινές σπηλιές μεγάλωσε  
ἦταν σάν ἄλογο γρήγορη πάνω στά ὄρη  
σά θυγατέρα θεῶν.

Ὅμως κι ἐκεῖνῃς παιδί μου  
καταπάνω της βάδισαν οἱ ἀπέθαντες μοῖρες.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ἀρχοντες τῆς Θήβας –  
ἦρθαμε κάνοντας μαζί αὐτό τό δρόμο·  
δυό εἴμαστε· ὁ ἕνας βλέπει γιά τούς δυό.

Γιά τούς τυφλοὺς ἔτσι πάει ὁ δρόμος  
μόνο μέ ὁδηγό.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τί νέο γιά μᾶς  
γέροντα Τειρεσία;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Θά σοῦ ἐξηγήσω ἐγώ κι ἐσύ ν' ἀκούς τό μάντη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ποτέ μέχρι τώρα δέν ἔχω παρακούσει συμβουλή σου.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Γι' αὐτό ἦσουν καλός καπετάνιος γιά τήν πόλη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἔχω νά τό λέω πώς ἔχω ὠφεληθεῖ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Μάθε λοιπόν πώς τούτη τή φορά βαδίζεις  
πάνω στήν κόψη τοῦ ξυραφιοῦ τῆς τύχης.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τί εἶναι; Τρομάζω πάντοτε τό στόμα σου.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Θά καταλάβεις  
ἀκούγοντας προσεχτικά τά σημάδια τῆς τέχνης μου.  
Κεῖ πού καθόμουν  
στήν παλιά μαντική πέτρα  
πού εἶναι γιά μένα ἕνα λιμάνι  
ὅπου πιάνουν ὅλα τά πουλιά  
ἀκούω τά πουλιά νά βγάζουν μιά φωνή πρωτάκουστη



έναν κρωγμό κακό βαρβαρικής μανίας  
 καί τὰ νιώθω νά ξεσκίζουν τό ένα τό ἄλλο  
 μέ νύχια φονικά —  
 δέν ἦταν χωρίς νόημα τό φτεροκόπημα  
 φοβισμένος δοκίμασα ἀμέσως νά διαβάσω στή φωτιά  
 ἀπάνω στους βωμούς πού καὶν οἱ φλόγες·  
 ἀπό τὰ σφάγια ὅμως δέν πεταγότανε  
 τοῦ Ἡφαίστου ἡ λάμψη  
 καί τό ξίγκι πού ἴδρωνε ἀπ' τὰ μεριά τῶν ζώων  
 ἔλιωνε πάνω στή στάχτη  
 κι ἔβγαине μαῦρος και θολός καπνός  
 καί σκάζανε οἱ χολές καί σκόρπιζαν ψηλά  
 καί στάζαν τὰ μεριά  
 καί μένανε ξεσκέπαστα ἀπ' τήν ποδιά τοῦ πάχους.  
 Αὐτά τὰ μάθαινα ἀπό ἐτοῦτο τό παιδί  
 — μαντέματα ἀνώφελα  
 ἀπό τελετές πού δέ δίνουν σημάδια —  
 γιατί ἐμένα τό παιδί εἶναι ὁδηγός μου  
 στους ἄλλους ὅμως εἶμαι ἐγώ.  
 Ἀρρώστησε ἡ πόλη  
 ἀπ' τό δικό σου μυαλό.  
 Οἱ βωμοί κι οἱ σχάρες τῆς πόλης  
 ὅλα τὰ πάντα γέμισαν  
 ἀπ' τὰ κομμάτια τοῦ δυστυχισμένου γιοῦ τοῦ Οἰδίποδα  
 πού φάγανε τὰ σκυλιά καί τὰ πουλιά  
 κι ὕστερα ἀπ' αὐτό οἱ θεοί  
 δέ δέχονται τίς θυσίες καί τὰ παρακαλετά  
 οὔτε τή φλόγα πού τυλίζει κόκαλα

κι οὔτε πουλί κανένα βγάζει καθαρή φωνή  
 γιά νά καταλαβαίνω  
 γιατί γευτήκαν ὅλα  
 ματωμένο λίπος  
 ἀνθρώπου σκοτωμένου.  
 Σκέψου καί κρίνε λοιπόν παιδί μου.  
 Τά σφάλματα εἶναι ἀνθρώπινα  
 ὁ ἄνθρωπος σφάλλει  
 δέν εἶναι ὅμως οὔτε ἀπερίσκεπτος οὔτε ἄτυχος  
 ὅταν ἐπανορθώσει  
 καί δέ μένει ἀμετακίνητος στό λάθος του  
 τό πείσμα ξέρεις κάπου πιάνεται γι' ἀνοησία  
 ἔλα λοιπόν  
 δεῖξε κατανόηση στόν πεθαμένο —  
 μή χτυπᾷς τό πτώμα —  
 τί σοί ἀντρεία εἶναι αὐτή; —  
 θά ξανασκοτώσεις τόν νεκρό; —  
 Γιά τό καλό σου σκέφτομαι γιά τό καλό σου σοῦ μιλάω.  
 Εἶναι εὐχάριστο νά μαθαίνεις  
 ἀπό ἕναν πού μιᾷ γιά τό καλό  
 ἂν θεωρεῖς κι ἐσύ ὅτι ἔχεις κάποιο κέρδος.

#### ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ὁ γέροντα σάν τούς τοξότες βαλθήκατε ὅλοι  
 νά ρίχνετε πάνω σέ τοῦτο τό κορμί  
 δέ βρήκατε ἄλλο στόχο;  
 βλέπεις ἐγώ δέν γλίτωσα οὔτε ἀπό τή μαντική  
 καί κατὰ καιρούς ἔχω ξεπουληθεῖ ἀπ' τό σινάφι σας  
 καί νά 'μαι τώρα φορτωμένος κι ἐτοιμοπαράδοτος  
 βγάλτε λοιπόν παρά

ἐμπορευεῖτε  
ἤλεκτρο ἀπὸ τίς Σάρδεις .  
μάλαμα Ἰνδικό  
ὅ,τι ἀγαπᾶτε  
ἐκεῖνον ὅμως σέ τάφο δέν τόν βάζετε  
οὔτε κι ἂν κατεβοῦνε τοῦ Δία οἱ ἀετοί  
νά τονε πάρουν γιά τροφή  
καί νά τόν πᾶν στοῦ Δία τόν θρόνο  
ἐγώ καί τότε δέ θ' ἀφήσω νά τόν θάψουν  
καί δέν ἔχω νά φοβᾶμαι ἐγώ γιά μίasma  
γιατί καλά γνωρίζω  
ὅτι ἄνθρωπος δέν μπορεῖ νά μιάνει τούς θεούς.  
Γέρο Τειρεσία  
ἀπό τόν ξεπεσμό τῆς ντροπῆς ἀρρωσταίνουν  
κυρίως οἱ πολύ ἐπιτήδριοι  
ὅταν μέ ὁμορφες ἐκφράσεις  
λένε πράγματα τῆς ντροπῆς γιά λίγο κέρδος  
καί ξεπέφτουν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ἄλῑμονο ἄραγε σκέφτεται  
ἄραγε βρίσκεται ἄνθρωπος κανεῖς νά καταλάβει;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἄλῑμονο νά σκεφτεῖ τί; Τί πράγματα κοινότατα εἶναι αὐτά πού λές;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Πόσο ἀνώτερο ἀπ' ὅλα τά ἀγαθά εἶναι ἡ φρόνηση!

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Κι ἡ πιό μεγάλη βλάβη ἡ ἀφροσύνη.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ἐσύ λοιπόν γεννήθηκες γεμάτος ἀπό τήν ἀρρώστια τούτη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δέ θέλω νά κακομιλήσω σ' ἓνα μάντη.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Καί μήπως δέν κακομιλᾷς  
ὅταν λές πῶς προφητεύω ψεύτικα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ὅλο τό μαντικό τό γένος διψάει γιά χρήμα.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Τό γένος τῶν τυράννων διψάει γιά αἰσχροκέρδεια.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δέ μοῦ λές καταλαβαίνεις ὅτι μιλᾷς σέ ἡγέτες;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Τό ξέρω γιατί χάρη σέ μένα ἔχεις σώσει αὐτή τήν πόλη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μάντης εἶσαι σοφός ἀλλά ἀγαπᾷς τό ἄδικο.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Θά μ' ἀναγκάσεις τά ἀσάλευτα τοῦ νοῦ  
νά σοῦ τά πῶ μέ λέξεις.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πές τα μόνο μή μιλᾷς γιά κέρδος.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ἐτσι λοιπόν ἐσύ νομίζεις;



ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ναί καί μάθε

πώς δέ θά ἐξαγοράσεις τήν ἀπόφασή μου.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Τό λοιπόν κι ἐσύ μάθε:

Στό γύρισμα τῶν κύκλων

τοῦ ἡλίου τά ἀμιλλητήρια πέταλα

δέ θά τά δεῖς ν' ἀνοίγουνε πολλές φορές

κι ἐσύ ὁ ἴδιος θ' ἀποδώσεις ἓνα λείψανο

ἀπ' τά σπλάχνα σου

γιά πληρωμή νεκρῶν

γιατί ἀπ' τόν ἀπάνω κόσμο

πῆρες κι ἔβαλες ἐκεῖ κάτω

ἄτιμα ἔπιασες κι ἔβαλες

μιά ζωντανή ψυχή νά κατοικεῖ στόν τάφο

κι ἐδῶ πάνω κρατᾷς ἓνα λείψανο

πού ἀνήκει στοῦ κάτω κόσμου τοὺς θεούς

ἀκήδευτο ἀστολίστο χωρίς θεάρεστες τιμές

καί πράγματα πού δέν ἀνήκουν στήν ἐξουσία σου

μά οὔτε καί στήν ἐξουσία τῶν θεῶν τοῦ ἀπάνω κόσμου

τά παραβιάζεις ὅλα μοναχός σου.

Πρόσεξε γιατί σέ παραφυλᾶνε οἱ Ἑρινύες πού συντρίβουν

καί τσακίζουν τήν ἁμαρτία ἀφοῦ τελειώσει

σέ παραμονεύουν οἱ γριές τοῦ Ἄδη καί τῶν θεῶν

καί θά πιαστεῖς σέ συμφορές

ἴδιες μ' αὐτές πού φέρνεις

κι ἐσύ κάθου κι ἐξέταζε ἄν σοῦ μιλάω ἀσημαμένος

γιατί δέ θά περάσει καί πολὺς καιρός

καί θά γεμίσουν τά παλάτια σου

κλάματα ἀντρῶν καί γυναικῶν.

Σαρώνονται οἱ πολιτεῖες

ἢ ἔχθρα τίς ξεθεμελιώνει

ὅταν οἱ σκύλοι ἐξαγνίζουν τοὺς νεκρούς

κάνοντάς τους κομμάτια

κι ἀγρίμι ἢ φτερωτό ἀρπαχτικό

φέρνει ἀνόσια μυρουδιά νεκροῦ

στήν ἱερή ἐστία τῆς πόλης.

Μέ πίκρανες

ἀγανάχτησα

κι ἀπ' τό θυμό μου σάν τοξότης

φύτεψα τίς σαῖτες μου ἴσια στήν καρδιά σου

καί δέ γλιτώνεις θά σέ καῖνε.

Ἐσύ

παιδί

γυρνᾷμε

πᾶμε σπίτι μας

κι ἄς ξεσπάσει τό θυμό του

σ' ἄλλους πιό νέους

κι ἄς μάθει νά ἔχει γλώσσα πιό μαζεμένη

κρίση πιό λογική ἀπ' ὅ,τι ἔδειξε σήμερα.

ΧΟΡΟΣ

Ἄρχοντα

ἔφυγε ὁ ἄνθρωπος

ἀφοῦ προφήτεψε δεινά

κι ἀπ' τόν καιρό πού τά ἄσπρα αὐτά μαλλιά

ἦτανε μαῦρα

δέν ξέρω ν' ἀνοιξε ποτέ τό στόμα του

γιά νά πεῖ ψέμα στήν πόλη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Κι ἐγὼ τό ἴδιο νιώθω  
κι εἶμαι ἀνάστατος.  
Νά ὑποχωρήσω εἶναι φοβερό  
ν' ἀντισταθῶ εἶναι πιό φοβερό  
κίνδυνος νά πλακώσει τὴν ψυχὴ μου ὁλόκληρη  
τό σκοτάδι τῆς πλάνης.

ΧΟΡΟΣ

Χρειάζεται σύνεση —  
Κρέοντα γιέ τοῦ Μενοικέα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τί πρέπει νά κάνω.  
Πές μου καὶ θά σ' ἀκούσω  
πές μου.

ΧΟΡΟΣ

Πήγαινε κι ἄνοιξε νά βγεῖ ἡ κοπέλα  
ἀπὸ τῆς γῆς τὴν κρύπτη  
καὶ κάνε μνημα γι' αὐτόν πού ἔχεις παραπετάξει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἀληθινά αὕτὴ εἶναι ἡ συμβουλή σου;  
σοῦ φαίνεται νά ὑποχωρήσω;

ΧΟΡΟΣ

Τό γρηγορότερο ἄρχοντα  
γιατί τρέχουν σάν ἀστραπή οἱ Τιμωρίες  
κόβουνε δρόμο καὶ χτυπᾶν τούς ἄμυαλους.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἀλίμονο  
μέ βαριά καρδιά ἀλλάζω γνώμη.  
Δέν μπορεί νά τὰ βάλει κανεὶς μέ τὴν ἀνάγκη.

ΧΟΡΟΣ

Πήγαινε.  
Κάνε πράξη αὐτά πού εἶπες.  
Μὴν τ' ἀναθέτεις σέ ἄλλους.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πηγαίνω ἔτσι ὅπως εἶμαι.  
Ἐμπρός ἀκόλουθοι ἐμπρός  
κι ὅσοι εἴσαστε ἐδῶ κι ὅσοι δέν εἴστε  
πιάστε στά χέρια τίς ἀζίνες καὶ τρεχάτε  
στόν τόπο πού δέν κρύβεται ἐκεῖ ψηλά  
ἐγὼ ὁ ἴδιος  
ἄλλαξε ἡ γνώμη μου  
ἐγὼ πού τὴ φυλάκισα ἐγὼ θά τὴν ἐλευθερώσω  
γιατί φοβᾶμαι μήπως τό καλύτερο εἶναι  
νά ζεῖ κανεὶς τὴ ζωὴ του τηρώντας μέ εὐλάβεια  
νόμους πού εἶναι παραδομένοι ἀπὸ παλιά.

ΧΟΡΟΣ

Τά δικά σου τὰ ὀνόματα δέν ἔχουν τέλος  
εἶσαι τοῦ κοριτσιοῦ τοῦ Κάδμου ἡ περηφάνεια  
εἶσαι καὶ τοῦ Δία πού βαριά βροντάει γιός.  
Σκέπη μου ἐσύ τῆς ξακουσμένης Ἰταλίας  
καὶ προστασία μου στῆς Ἐλευσίνας τὴν ἀγκάλη  
ἐκεῖ πού πᾶνε ὅλοι καὶ μαζεύονται γιὰ τὴ γιορτὴ τῆς Δηῶς  
Βάκχε



αὐτό εἶναι τό σπίτι σου  
ἡ μητρόπολη τῶν βακχῶν  
ἡ Θήβα  
πλάι στοῦ Ἰσμηνοῦ τήν κοίτη στά νερά  
πλάι στά μέρη πού εἶναι σπαρμένος ἄγριος δράκοντας.

Ἐσένα σ' ἔχει δεῖ μαῦρος καπνός πού ἀστράφτει  
ἀπάνω στό βράχο μέ τή διπλή κορφή  
ἐσένα σ' ἔχει δεῖ τῆς Κασταλίας τό νάμα  
δικές σου βάκχες εἶναι τά κορίτσια πού γυρνᾶνε ἐδῶ  
οἱ Κωρύκιες νύμφες  
στή συνοδεία τῆ δικιά σου ἔρχονται βουνά  
εἶναι τῆς Νύσας τά ψηλῶματα πού θρέφουνε κισσό  
στή συνοδεία τῆ δικιά σου εἶν' ἓνας γιαλός  
πού πρασινίζει ἀπό τ' ἀμπέλια  
εὐοῖ εὐάν ἀκούω λόγια δικά σου ἀθάνατα ἀκούω  
ὅταν περνᾷς ἐσύ ἀπ' τοὺς θηβαίικους δρόμους.

Καμιά πόλη ὅσο ἐτούτη τῆ δικιά μας δέν τιμᾷς  
μόνο τῇ μάνα σου ἔτσι τιμᾷς πού τηνε πῆρε μέ τόν κεραυνό του  
καί τώρα πού ἡ πόλη ὀλόκληρη ἀρρώστησε βαριά  
ἔλα πάτα τό πόδι σου καί φέρε καθαρμοῦς  
κατέβα ἀπ' τήν πλαγιά τοῦ Παρνασσοῦ  
ἢ πέρνα μέσα ἀπ' τό στενό ὅπου βουίζει ἡ θάλασσα.

Ἐλα  
ἐσύ πού σέρνεις τό χορό τῶν ἀστεριῶν πού καίγονται  
παιδί  
τοῦ Δία γέννημα

ἐπόπτη τῶν νυχτερινῶν φωνῶν  
ὦ φανερώσου βασιλιά  
φέρε καί τίς μαινάδες σου  
πού ὅλη νύχτα ἄλλοπαρμένες ἐσένανε χορεύουνε  
τό ζωοδότη Ἰακχο.

## ΛΙΓΕΛΟΣ

Κόσμε πού κατοικεῖς  
γύρω στά παλάτια τοῦ Κάδμου καί τοῦ Ἀμφίονα  
κανενός ἀνθρώπου τῇ ζωῇ  
δέν μπορῶ νά τήν παινέσω ἢ νά τήν καταδικάσω  
πρὶν τελειώσει.  
Γιατί ἡ τύχη τά φέρνει μέ τά πάνω ἢ μέ τά κάτω  
ὅλα ἡ τύχη  
αὐτή κάνει εὐτυχία καί δυστυχία  
κι ἀνάγκη καμιά νά ρωτηθοῦνε μάντηδες  
γιά τά ὅσα συμβαίνουν στοὺς θνητούς.  
Ὁ Κρέων ἄς ποῦμε – ἐγώ τόν ζήλευα –  
ἔσωσε τούτη ὁδὸ τῇ γῇ τοῦ Κάδμου  
ἀπ' τοὺς ἐχθρούς  
πῆρε στά χέρια του κι ὅλη τήν ἐξουσία τῆς χώρας  
καί κυβερνοῦσε δυνατός  
κι εἶχε ἀπογόνους ἄξιους – τά παιδιά του·  
καί τώρα τά χάνει ὅλα.  
Οἱ ἄνθρωποι ὅταν φύγουν μακριά τους οἱ χαρές  
ἐγώ δέ λέω πῶς ζοῦν  
ὅποιος τό πάθει αὐτό εἶναι γιά μένα ζωντανός νεκρός.  
Μάζεψε ὅσα πλοῦτη θές  
κι ἔχε τα σπίτι σου  
ζῆσε καί γίνε βασιλιάς

σχῆμα μεγάλου ἀνθρώπου πάρε  
ἅμα λείψει ἀπό μέσα σου ἡ χαρά  
ὅ,τι μένει καί γιά σκιά καπνοῦ νά μοῦ τό δίνανε  
ἐγώ δέ θά τ' ἀγόραζα —  
μπροστά στήν εὐτυχία.

ΧΟΡΟΣ

Ποιά ἀβάσταχτη λύπη κουβαλᾷς γιά τό βασιλικό τό σπίτι;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Πεθάνανε. Κι οἱ ζωντανοί φταῖνε γιά τούς πεθαμένους.

ΧΟΡΟΣ

Ποιός εἶναι ὁ φονιάς καί ποιός ὁ σκοτωμένος πές μας.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ὁ Αἷμονας πάει  
καί δέν εἶναι ξένο τό χέρι πού τόν ἔριξε στά αἵματα.

ΧΟΡΟΣ

Εἶναι τό πατρικό τό χέρι ἢ τό δικό του;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Εἶναι τό δικό του τό δικό του.  
Εἶχε ὀργή γιά ὅ,τι τοῦ σκότωσε ὁ πατέρας του.

ΧΟΡΟΣ

Ὡ μάντη πόσο σωστά προφήτεψες.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Αὐτά τώρα γίνανε. Γιά τά παραπέρα νά σκεφτοῦμε.

ΧΟΡΟΣ

Μά νά βλέπω τή γυναῖκα τοῦ Κρέοντα

δύστυχη Εὐρυδίκη  
βγαίνει ἀπό τά παλάτια.  
Ἄκουσε τάχα γιά τό γιό της  
ἢ βγαίνει τυχαῖα;

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Ὅλος ὁ τόπος μαζεύτηκε ἐδῶ  
τά λόγια σας τά ἄκουσα  
ἦταν ὅ,τι πήγαινα νά βγῶ προσευχές νά κάνω στήν Παλλάδα  
ἔτυχε μάλιστα νά ξεσφίγγω τό μάνταλο τῆς πύλης γιά ν' ἀνοίξω  
κι ἄκουσα τή φωνή πού ἄρθρωνε τήν οἰκογενειακή μας συμφορά.  
Μέ χτύπησε πολύ αὐτός ὁ λόγος  
λιποψύχησα κι ἔπεσα πίσω — μ' ἔπιασαν οἱ δοῦλες — κι ἔχασα τόν κόσμο  
μά ὅποια καί νά 'ναι ἡ εἶδηση πεῖτε την πάλι  
θά τήν ἀκούσω  
γιατί δέν εἶμαι ἀμάθητη ν' ἀκούω συμφορές.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ἐγώ ἀγαπημένη ἀφέντισσα ἤμουν ἐκεῖ  
καί θά σ' τά πῶ  
καί δέ θ' ἀφήσω λέξη νά μή σοῦ πῶ ἀπ' τήν ἀλήθεια.  
Νά σέ ἡσυχάζω καί πρὸς τί;  
καί μετά νά βγοῦμε ψευτεῖς;  
ἡ ἀλήθεια εἶναι πάντα τό σωστό.  
Ἐγώ λοιπόν σάν ὁδηγός ἀκολουθοῦσα τόν ἄντρα σου  
στό ψῆλωμα τοῦ κάμπου  
ὅπου ἀκόμα βρισκόταν ἄταφο τοῦ Πολυνείκη τό κορμί  
κομματιασμένο ἀνελέητα ἀπ' τούς σκύλους·  
πρῶτα προσευχηθήκαμε στή θεά τῶν τρίστρατων καί στόν Πλούτωνα  
γιά νά πάψουν τήν ὀργή τους καί νά 'ναι εὐσπλαχνικοί μαζί μας



ὕστερα τονε πλύνουμε μέ ἄχραντο νερό  
καί πάνω σέ κλαδιά φρεσκοκομμένα  
ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει ἀπ' αὐτόν τό κάψαμε·  
καί τοῦ φτιάξαμε ἓνα ταφόλοφο μέ τά χρώματα τῆς γῆς του.  
Πᾶμε ὕστερα νά μποῦμε  
μέσα στή γούβα τοῦ Ἄδη  
σ' ἐκείνη τή στρωμένη πέτρες κάμαρη τῆς νύφης τοῦ Ἄδη  
ἀκούει τότε κάποιος ἀπό μακριά φωνή  
λυγμοί διαπεραστικοί βγαῖναν  
ἀπό δωμάτιο νυφικό χωρίς νεκροστολίσματα  
καί πάει καί τό προφταίνει στόν ἀφέντη Κρέοντα  
αὐτός ζυγώνει πιό κοντά γιά νά ἀκούσει  
κι ἀκούει θλιβερή κραυγή ἀκατάληπτη  
τότε πατάει φωνή καί ξεστομίζει κάτι πολύ λυπητερό:  
δυστυχισμένος εἶμαι — μήπως εἶμαι καί μάντης;  
μήπως τραβάω τό δρόμο τόν πιό φαρμακερό  
ἀπ' ὅσους ἔχω περπατήσει;  
Μ' ἄγγιξε ἓνα χάδι· ἡ φωνή τοῦ γιοῦ μου.  
Πᾶτε κοντά — τρεχάτε ἀκόλουθοι στόν τάφο  
κι ἀπό τό τραβηγμένο τό λιθάρι  
τρυπῶστε μέσ στής γῆς τό χάσμα καί κοιτάχτε:  
εἶναι ἡ φωνή τοῦ Αἴμονα; Ἡ μέ γελᾶνε οἱ θεοί;  
Στίς προσταγές τοῦ ἄρχοντά μας  
πού εἶχε χάσει ὅλο τό κουράγιο του ὑπακούσαμε  
καί τρέξαμε  
καί στό βάθος στό μνήμα τήν εἶδαμε νά κρέμεται  
μέ βρόχο ἀπό κρουστό πανί σφιγμένο στό λαιμό της  
κι ἐκεῖνος τήν κρατοῦσε ἀπ' τή μέση  
καί ξεφώνιζε

πού θά τοῦ κοιμᾶται αὐτή στόν κάτω κόσμο  
καί γιά τά ἔργα τοῦ πατέρα του καί γιά τό μαῦρο γάμο.  
Τόν βλέπει ὁ Κρέοντας καί βγάζει μιά φωνή σπαραχτική  
καί προχωρώντας μέσα πρός ἐκεῖνον  
τοῦ λέει μ' ἀναφιλητά:  
Δυστυχισμένε τί δουλειές ἄνοιξες;  
τί σ' ἔπιασε;  
τί συμφορά εἶναι αὐτή πού σέ κατάπιε;  
βγές ἔξω γιέ μου· σέ ἱκετεύω· σοῦ ζητιανεύω.  
Ἀλλά ὁ γιός του τόν μετράει μ' ἄγρια ματιά  
καί τόν φτύνει στό πρόσωπο  
καί ἀμίλητος σέρνει ἀπ' τή θήκη τό δίκοπο σπαθί  
ὄρμησε ἔξω ὁ πατέρας του νά σωθεῖ κι αὐτός ἀστόχησε  
καί τότε σκυλιασμένος μέ τόν ἑαυτό του ὁ ἄμοιρος  
ισιώνει τό κορμί του καί μπήγει τή λεπίδα ὅλη ὥς τή μέση  
στά δικά του τά πλευρά.  
Καί δέν εἶχε χάσει τίς αἰσθήσεις του  
καί σέ ἀδύναμη ἀγκαλιά πάλεψε νά βάλει τήν κοπέλα·  
ξεφύσαγε τοῦ φύγανε γουλιές καλά γεμάτες  
ἀπ' τό ἀπόσταγμα τοῦ φονικοῦ  
καί ραίνει μέ τό αἷμα του τό ἄσπρο μάγουλό της.  
Τώρα εἶναι νεκρός μέ τή νεκρή ἀγκαλιασμένος·  
ὁ ἔρμος· ἦταν ἡ τύχη του· κοιμήθηκε μαζί της.  
Ἔτσι ἔγινε τοῦ γάμου του ἡ τελετή  
στοῦ Ἄδη τά βασίλεια.  
Κι ἔδειξε στούς ἀνθρώπους  
πώς τό πιό μεγάλο κακό πού παραφυλάει τόν καθένα μας  
εἶναι τό νά μή σκέφτεται σωστά.

ΧΟΡΟΣ

Τί νά ὑποθέσω;  
Ἡ γυναίκα γύρισε κι ἔφυγε  
δίχως νά πει ἓνα λόγο  
καλό ἢ κακό.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Κι ἐγώ τά 'χω χάσει  
παρηγοριέμαι μέ τήν ἐλπίδα  
πώς δέ θεώρησε σωστό  
νά ξεσπάσει σέ φωνές μπροστά στήν πόλη  
ἀλλά θά βάλει τίς δοῦλες  
καί θά σηκώσουνε θρήνο  
γιά τό οἰκογενειακό της πένθος  
μέσ στό σπίτι.  
Δέν εἶναι γυναίκα δίχως κρίση  
δέ φαντάζομαι νά κάνει κάτι ἄστοχο.

ΧΟΡΟΣ

Δέν ξέρω·  
ἐμένα μέ πλακώνει  
αὐτή ἡ βαριά σιωπή  
καί σάν τή μάταιη βουή  
μοῦ μοιάζει πράγμα ἀσήκωτο.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ὅσότοσο θά τό μάθουμε  
μπαίνοντας στό παλάτι  
ἂν κάτι σχεδιάζει ἐνδόμυχα  
καί τό κρατάει κρυμμένο  
στήν παραγμένη της καρδιά

γιατί καλά τό λές  
δέν ἀντέχεται αὐτή ἡ βαριά σιωπή.

ΧΟΡΟΣ

Μά νά ὁ βασιλιάς φτάνει ὁ βασιλιάς  
καί τί ἔχει στά χέρια του  
μνημεῖο δλόκληρο φτιαγμένο μέ τό δικό του σκοτάδι τῆς πλάνης  
κι ὄχι ἀλλουνοῦ.  
Ἄν ἔχω τό δικαίωμα νά τό πῶ  
εἶναι μνημεῖο τῆς ἁμαρτίας πού ἔκανε ὁ ἴδιος.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ὡ ἀχυρένιου νοῦ  
λάθη χειροπιαστά καί θανάσιμα  
ὦ ἐσεῖς πού βλέπετε  
φονιάδες καί θύματα ἀπό μιά οἰκογένεια  
ὦ ἐλεεινές μου ἀποφάσεις  
ἄ παιδί μου νέος πολύ  
πρίν τήν ὥρα σου ἔφυγες  
αἰαῖ αἰαῖ  
πέθανες πᾶς  
ἀπό δικιά μου ἀπερিসκεψία γιέ μου  
κι ὄχι ἀπό δικιά σου.

ΧΟΡΟΣ

Ἀλίμονο  
μοιάζει ἀργά  
νά 'δες τό δίκιο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἀλίμονο τώρα τό κατάλαβα ὁ ἐλεεινός



Ένας θεός  
Ένας θεός μέ τό μεγάλο του βάρος  
Έπεσε πάνω στό κεφάλι μου  
μέ τσάκισε  
καί μέ πέταξε σ' αὐτές τίς ρημαγμένες στρατές  
ἀναποδογύρισε τή χαρά μου  
καί τήν ἔκανε λιώμα μέ τό πόδι του  
ἅα ὦω  
μαρτυρικοί πόνοι τῶν ἀνθρώπων.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

"Αρχοντα  
φτάνεις κρατώντας τέτοια συμφορά  
κι ὁμως σηκώνεις κι ἄλλες πού δέν τίς ξέρεις;  
θέλω νά πῶ ἄλλες κρατᾶς στά χέρια σου  
κι ἄλλες εἶναι μέσα στό σπίτι σου  
καί θά τίς δεῖς ἀμέσως μόλις μπεῖς.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τί εἶναι πάλι; Εἶναι δυνατόν;  
"Υπάρχει χειρότερο κακό ἀπ' τόν ὄλεθρο;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

Σκοτώθηκε ἡ γυναίκα σου  
ἡ μεγάλη μάνα  
ἐτούτου τοῦ νεκροῦ  
πρίν ἀπό λίγο χτυπήθηκε  
σφάχτηκε μονάχη της

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

"Οχι "Οχι  
"Αδη λιμάνι πού δέν σέ καθάρισε ποτέ κανεῖς

γιατί λοιπόν μέ λιώνεις;  
ἐσύ μέ τά μαῦρα νέα  
τί λόγο ψιθύρισες;  
ἀποτελεῖωνεις πεθαμένον δέν τό ξέρεις;  
τί εἶπες γιέ μου;  
τί νέο αἱαῖ ἄι σφάξιμο μοῦ λές;  
μιά γυναίκα σφαγμένη πλάι σέ τοῦτον τό νεκρό  
ἔρχεται νά μοῦ δώσει τόν ἀπόλυτο ὄλεθρο.

ΧΟΡΟΣ

Κοίταξε μόνος σου  
δέν εἶναι πιά στό βάθος τοῦ σπιτιοῦ.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

"Οχι ὄχι αὐτό·  
βλέπω κι ἄλλο δεύτερο κακό·  
εἶμαι ἡ φρίκη.  
Τί ἄλλο μέ περιμένει; μά ὅλα γίνονται;  
Κρατάω στά χέρια μου  
ὁ ἄμοιρος τό παιδί μου  
κι ἀντίκρυ μου ἔχω κι ἄλλο νεκρό  
ὄχι ὄχι καημένη μάνα  
ὄχι παιδί μου ὄχι.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

Μέ κοφτερό μαχαίρι χτυπημένη  
ἔπεσε πλάι στό βωμό  
καί τά μάτια της τρέξαν στό σκοτάδι  
ἔκλαψε τό πρῶτο της νεκρό παιδί τόν Μεγαρέα  
καί δοξολόγησε τή μοῖρα του  
ὕστερα ἔκλαιγε γι' αὐτόν ἐδῶ

και στό τέλος σέ καταράστηκε νά σέ χτυπήσει ό δλεθρος  
έσένα πού σκοτώνεις τά παιδιά σου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Αἰαῖ ἄι  
πετιέμαι πάνω ἀπ' τό φόβο μου  
δέν βρίσκεται κανείς νά μοῦ καρφώσει στό στήθος  
μιά λεπίδα;  
εἶμαι ἐλεεινός ἄνθρωπος ἄι  
χάθηκα διαλύθηκα σέ φρικαλέα δυστυχία.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

Ναί σέ κατηγοροῦσε ἡ πεθαμένη  
ἐσύ ἤσουν ἡ αἰτία ἔλεγε  
νά σκοτωθοῦνε καί τά δύο παιδιά σας.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Καί πῶς τέλειωσε  
αὐτή ἡ ζωούλα μέσα στό αἷμα της;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

Ἔδωσε μιὰ μέ τό σπαθί  
καί χτυπήθηκε κάτω ἀπ' τό συκώτι της  
μόλις ἔνιωσε τό σπαραχτικό τέλος τοῦ παιδιοῦ της.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τό ξέρω  
αὐτά πού πέσαν πάνω μου  
δέ γίνεται νά τά σηκώσει ἄλλος θνητός  
γιατί ἐγώ σέ σκότωσα ἐγώ τ' ὁμολογῶ  
εἶμαι ἐλεεινός νά τί εἶμαι  
ἐμπρός ἀκόλουθοι πάρτε με γρήγορα ἀπό 'δῶ

έμένα πού δέν ὑπάρχω  
ἀκόλουθοι μαζεῦτε αὐτό τό τίποτα.

ΧΟΡΟΣ

Κέρδος ζητᾷς  
ἂν μπορεῖ κανείς νά μιλάει γιά κέρδος  
μέσα σέ τόση δυστυχία  
ὅσο πιό λίγο ξεῖς τούτη τή δυστυχία  
τόσο τό καλύτερο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ἄς ἔρθει ἄς ἔρθει  
ἄς φανεῖ  
τό τέλειο πεπρωμένο  
κι ἄς μοῦ δοθεῖ τό ὠραιότερο  
ἡ τελευταία μου μέρα —  
ἄς ἔρθει ἄς ἔρθει  
γιά νά μὴν ξαναδῶ ἄλλη μέρα.

ΧΟΡΟΣ

Αὐτά εἶναι γιά τό μέλλον·  
τώρα τί κάνουμε μέ τοῦτα δῶ;  
αὐτά πού λές ἐσύ  
τά μετά  
ξέρεις ποιοί τά φροντίζουν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ὅ,τι περισσότερο θέλω — ἐκεῖνο ζητήσα.

ΧΟΡΟΣ

Μὴν παρακαλᾷς  
γιά τούς θνητούς δέν ὑπάρχει λυτρωμός



ἀπό τή συμφορά  
πού θά δοθεῖ ἀπ' τό πεπρωμένο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πάρτε ἀπό 'δῶ τό μάταιο ἄνθρωπο  
χωρίς νά τό θέλω σέ σκότωσα παιδί μου  
καί ὕστερα σκότωσα κι αὐτήν ὁ ἔλεεινός  
οὔτε καί ξέρω ποιόν ἀπ' τοὺς δύο νά γυρίσω νά κοιτάξω  
ποῦ νά γείρω  
ὅ,τι ἔχω ἐγώ στά χέρια μου εἶναι θερισμένο  
μοῖρα ἀβάσταχτη χίμιξε πάνω στό δικό μου κεφάλι.

ΧΟΡΟΣ

Ἡ φρόνηση  
εἶναι τό πρώτο καί κύριο  
γιά νά 'χουμε τήν εὐνοια τῶν οὐρανῶν.  
Καί δέν πρέπει νά 'χουμε καθόλου  
ἀσέβεια γιά τοὺς θεοὺς.  
Πληρώνονται τά λόγια τά μεγάλα —  
καί στοὺς ἀλαζόνες πού τά λένε  
ἀνοίγουν μεγάλες πληγές  
μαθαίνοντάς τους στά γεράματα  
τῆ φρόνηση.

## ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑΣ